Üksiknumbri hind 5 senti

Rahwa Sõna

Ilmub 2 korda nädalas
Kesknädalal ja laupäewal.

Toimetus ja talitus: Tallinnas, W. Pärnu mnt. 31.

Telefonid: toimetus 457-78, 457-77; talitus 457-77; trükikoda 439-40.

Kirjade aadress: „Rahwa Sõna“, Tallinn, postkast 387.

Tellimise hind: 1 kuu Kr. 0.40, 2 kuud Kr. 0.80, 3 kuud Kr. 1.20, 6 kuud Kr. 2.25, 12 kuud Kr. 4.50. Wälismaale Kr. 1.20 kuus.

[illegible]

Nr. 77 (1817) — Tallinnas, kesknädalal, 12. aprillil 1933. a. — VII aastakäik.

Altkäemaksud raudtee ehitamisel.

Kohtuwõimud uuriwad uute r. udteede ehituse telgitaguseid. — Kümmekond isikut, eesotsas ehitusameti juhataja R. Ipsbergiga kahtluse all. — Salapäraseid esindussummad ehitajate-taanlaste äriraamatutes.

Hankeid saadud waid altkäemaksu eest.

Prokuratuuri poolt on tähtsamate asjade kohtu-uurijale ülesandeks tehtud alustada eeluurimist Rapla-Wirtsu ja Tartu-Petseri raudtee ehitamisega ühenduses järelwalwet teostanud riigiteenistuses seiswate ametnikkude wastu N. S. § 492, § 372 ja § 485 põhjal, mis kõnelewad ehitustööde teostamisest lepingu tingimuste wastaselt, altkäemaksude wõtmisest, ja riigiteenistuses seiswate isikute poolt seadusewastaselt töö enese peale wõtmisest üksikutes ehituslepingutes ettenähtud osades.

Juurdlust on alustatud ligi 10 isiku wastu, eesotsas uute raudteede ehitusameti juhataja ins. R. Ipsbergiga, kelle wastu on sihitud kahtlustuste terawam ots. Teda kahtlustatakse juurtes altkäemaksude wõtmistes isikuilt, kellele raudteede ehitustööd wälja anti.

Esialgul pole weel kedagi wahi alla wõetud, küll on aga juurdluse all olewatel isikutel Eestist lahkumine keelatud.

Mitmed insenerid, isikud, kes uute raudteede ehitusest hankesid seid, tõendawad, et nad hanked on saanud waid seetõttu, et Ipsbergile selle eest on maksnud altkäemaksu. Harilik altkäemaksu norm olnud 4 protsenti saadud hanke kogusummast.

Nii olewat juba üksikud tööde ettewõtjad Ipsbergile maksnud miljoneid altkäemaksu.

Tartu-Petseri ja Rapla-Wirtsu raudteede ehitus oli wälja antud Taani firma Höigaard ja Schulzile ja nende ehitus läks maksma 1 miljard 150 miljonit senti. Taanlased ehitasid raudteed nii nagu ise tahtsid, järelwalwe, mida teostas uute raudteede ehitusamet ins. Ipsbergi juhtimisel, oli wäga nõrk. Tuli ette suuri tehnilisi kõrwalkaldumisi ja wäärnähteid, millele isegi riigikontroll korduwalt tähelpanu juhtis, kuid järelwalwe laskis taanlasi ikka wabalt edasi tegutseda. Neist wäärnähetest uute raudteede ehitusel oli pikemalt kirjutatud meie lehe 1. aprilli numbris.

Tartu-Petseri raudtee ehitusele oli paigutatud järelwalwajateks 4 jaoskonna ülemat. Need näisid aga ehitajate taanlaste pilli järele tantsiwat. Ainult üks neist — ins. Rosenberg hakkas taanlastelt nõudma korralikku tööd ja sattus taanlastega wastollu. Taanlased ütlesid mehele siis otse näkku, et kui ta oma meelt ei paranda, siis kohalt lendab. Ja mees lendaski kuu wõi paar hiljem. Näib, nagu oleks ehitajaid taanlasi ja riigi poolt ametisse pandud ehituse järelwalwajaid mingisugune maagiline side ühendanud.

Wast saame sellest salapärasest sidemest ja ühistundest ehitajate ja järelwalwe asutuse wahel siis aru, kui teame, et ehitajate Höigaard ja Schulzi äriraamatutes leiduwad hiigelsummad — kümned miljonid sendid, mis läinud esinduskuludeks.

Kuhu? Missugusteks esinduskuludeks? selles raamatud wastust ei anna, kuid prokuratuur tunneb praegu nende esinduskulude hiigelsummade wastu suurt huwi ja taani firma äriraamatud on juba mõnda aega kohtuwõimude korralduses.

Huwitaw on ka see, et raudtee-ehituse järelwalwajad kolm jaoskonnaülemat oma 30.000-sendilise kuupalga juures raudteede ehituse lõpul õige jõukateks meesteks osutusid. Üks nendest ostis 2 maja, teine telliskiwiwabriku ja kolmas suure talukoha.

Uute raudtede ehitusest kõneldakse muidki imelugusid, kuid esialgul on nendest warajane kirjutada. Loodetawasti toob kohtuwõimude poolt alatud juurdlus siin täie selguse.

Läti sotsialistide kongress.

Läti sotsiaaldemokraatliku partei järjekorraline kongress peeti 8.—9. aprillil Riias, Rahwamaja saalis. Kohale oli ilmunud 320 hääleõiguslikku saadikut. Külalistena wiibisid kongressil Poola sotsialistliku partei esindaja Kluschinska ja Eestist A. Oinas.

Enne päewakorrale asumist wõttis kongress wastu resolutsiooni, milles awaldati kaastunnet saksa töölisklassile ja mõisteti terawalt hukka Hitleri toores ja barbaarne terror ning tunnustati töölisklassi tähtsamaks ülesandeks praegu wõitlus fashismi wastu.

Menderi resolutsioon poliitilise olukorra hinnangu suhtes rõhutas sanuti wajadust kaitsta demokraatiat ning nõudis, et töölisklass peab astuma wõitlusse reaktsiooni wastu kõigi tema käsutuses olewate abinõudega. Lõpuks tunnustati tarwilikuks töölisklassi ühinemine, kuid see wõib üldse teostuda alles siis, kui selles asjas mõlemad Internatsionaalid [illegible] kokkuleppe.

Kongress [illegible] wastu [illegible] majanduspoliitilistes küsimustes ja [illegible] resolutsioon [illegible] arendamise kohta.

[illegible] walitsi [illegible] [illegible] tagasi.

Kongress [illegible] oli [illegible] asjalik ja rahulik.

Tabati korteri-wargad.

Mehed, kes Tallinnas hulk korterid tühjaks teinud.

Tallinna kriminaalpolitsei tabas elukutselised korteriwargad Gustaw Unnuki ja Herbert Liegeri, mõlemad juba 45 a. mehed, kes wiimasel ajal rea korteriwargusi on toime pannud.

Mehed tabati õhtul kella 10 ajal politseiniaalt, kui nad olid teel warguseretkele — muugid ja muud sissemurdmise riistad taskus.

TARVITAGE
POUDRE „BOUQUET“
»ODOR«

Kõik pühadekaubad
prima wersiid, singid, lihakonservid jne.
ostate kõige soods. tingimustel
Ühisus „ESTONIA EKSPORTTAPAMAJADE“
Lihatsentraali lihakauplustest:

Lihatsentraal 1 — Tallinn, Estonia pst. 27, tel. 462-82,
Lihatsentraal 2 — Tallinn, S Pärnu m. 57,
Lihatsentraal 4 — Tallinn, Jaani t. 3, tel. 457-14,
Lihatsentraal 5 — Tallinn, Katusepapi t. nr. 38,
Lihatsentraal 6 — Pärnu, Vee tän. nr. 9, tel. 96,
Lihatsentraal 7 — Nõmme, Turuplats,
Lihatsentraal 8 — Tallinn, Vabriku t. 3,
Lihatsentraal 9 — Tallinn, Vaksali pst. 8, tel. 438-93.

GLORIA-PALACE
Haruldane kunstiline helifilm vene keeles!
Vastu elule...
Uusim helifilm vene keeles 12 jaos. Eluline näidend Nõukogude Venemaal. Sügav dramaatiline sisu ja anderikaste vene näitlejate mäng. Peaosades: M. Blumenthal-Tamarina, M. Pototskaja, T. Guretskaja, V. Garden, V. Sladkopevzev, A. Abrikosoff ja B. Tenin. Komponist D. Schustakovitschi muusika.
HAMBAARSTI JUURES.
Lõbus helifarss 2 jaos. Peaosas Szöke Szakall.
Nädalaringvaade — Maailma viimaseid uudised.

Kinoteater „Kungla“ V. Pärnu m. 31
Suurepärane kahekordne eeskava!
DOLLY HAAS ja MAX PALLENBERG
oma parimas helifilmis
„Tänapäeva patused“.
Draama 10 jaos. Peaosades: DOLLY HAAS, MAX PALLENBERG, HEINZ RÜHMANN ja ROSE POINTEXTER.
„Holliwoodi kulisside taga“.
Helioperett 10 jaos. King Widori lavastusel. Peaosades: MARION DAWIES ja WILLIAM HAINES. Selles filmis näete paraadlõunasöögil Holliwoodis grimmita kõiki lemmiknäitlejaid.
Algus kell 5, pühap. kell 1.

KINO **„ARS“** Paldiski m. 19
Täna kaks huvitavat filmi!
Saladuslik lask helifilmi ateljees.
Põnev kriminaal-romaan 12 jaos.
II.
Põletatud tiivad.
Suurepäraline revüü-film tuntud COLLEN MOORE'ga peaosas.

Kinoteater „DIANA“, Kopli tän. nr. 2
10. skp. alates huviküllasei n eeskava!
Naine, kelle jaoks ta varastas...
(MONA LISA RÖÖV).
Väljapaistev helifilm 12 jaos. Suurest kirglikust armastusest. Tegevus sünnib kauneimas Pariisi ja Florentsi kohtades. Peaos.: WILLY FORST, TRUDE v. MOLO ja teised.
II. **Kuidas saan ma rikkaks ja õnnelikuks.**
Lõbusaim ja pikantseim helifarss 10 jaos. Peaosis: Hugo Sahrader, Georgia Lind, Paul Hörbiger ja teised.
Näitelaval: Ilatus! Esimest korda esineb naisklounn! Tips ja Tops.

Kolmanda riigi argipäew.

Arreteerimised, rüüstamised — tööparandus. Teraskiiwri juhid wangistatud.

Braunschweig, 3 aprillil. Tehnilise ülikooli rektor Gassjaer arreteeriti. Gassjaer on teraskiiwerlaste juht. Ühes kahe teise juhiga oli ta julenud päewapildistada teraskiiwerlasi, kes said kannatada natside rünnakuiste läbi. Kõike kolme süüdistatakse seetõttu riigiäraandmises.

Rektor wangi.

Frankfurt, Maini ä., 3. aprillil. Kohaliku ülikooli rektor professor Gerloff wangistati. Samuti arreteeriti „Frankfurter Zeitungi" börsitoimkonna toimetaja Launinger, keda süüdistatakse börsikomissari Schwarzi auhaawamises teravate sõnadega.

Ametiühingutele panga- ja postikontod suletud.

München, 3. aprillil. Komissar tegi korralduse, et ametiühingutele suletaks kõik panga- ja postikontod.

Ametnikkude liidud natsifiseeritakse.

Berliin, 3. aprillil. Natside teadetebüroo teatab, et praeguste wabade ametnikkude-liitude asemele astuwad rahwussotsialistliku partei ametnikkude sektsioonid. Wiimaste eesotsas seiswad „juhi" poolt määratud ninamehed. Liikmeteks wõiwad seal olla ainult rahwussotsialistid. Mitte-natsid wõiwad sinna kuuluda ainult toetajate liigetena.

Sotsiaaldemokraatlik trükikoda wallutatud.

Magdeburg, 3. aprillil. Sotsiaaldemokraatliku ajalehe „Volksstimme" trükikoda wallutati rünnakrühmlaste poolt.

Kunsti hitleriseerimine.

Berliin, 3. aprillil. Berliini riigiteatri wastne rahwussotsialistlik direktor Hans Johst nimetati Preisi kirjanduse-akadeemia senaatoriks. Akadeemia põhjalik ümberkorraldamine on waid päewade küsimus. Ümberkorraldamise sissejuhatuseks oli akadeemia presidendi Heinrich Manni wäljawiskamine.

...ja Saksa majandus lööb õitsele.

Berliin, 3. aprillil. Weimarist teatatakse: Seismajäänud suurtööstusettewõtete arw on Tüiringi piirkonnas wiimase 14 päewa kestes tugewasti tõusnud. Tüiringi raha- ja majandusminister Marschler on juhtinud Keisk-Saksa tööstturite liidu tähelepanu sellele, et on lubamata ettewõtete seismajääk ajal, mil walitsus püüab tööstust elustada. Liit wastas, et ta ministriga on täiesti ühel arwamisel, et ta aga suurte ettewõtete seismajäämise wastu midagi teha ei saa.

Tööparandus algab.

Berliin, 3. aprillil. Juudipogrommide juht Julius Streicher teatas ühel Müncheni miitingul, et lähemal ajal pannakse maksma seadus, mille järgi on keelatud abielud ristiusuliste ja juutide wahel.

Terror Braunschweigis.

Braunschweigi maapäewaliige Thielemanni arreteerisid rünnakrühma mehed, tassisid ta autosse ja wedasid oma kasarmu, arreteeritut kogu tee revolwriga ähwardades. Ülikooli professor Jasper tassiti ühel ööl rünnakrühmlaste kasarmu ja peksti teda seal jõledalt. Mõni päew hiljem tehti sama ärijuhi Reddermaneri, maapäewaliikme Pothi ja 21 teise sotsiaaldemokraadiga. Öösel wastu 23. märtsi rünnati ta korteris ja wigastati rängalt adwokaat Piffkisti, kes oli julenud tunda muret arreteeritud Jasperi saatuse pärast. Maapäewaliige Zander ja ärijuht Cartali 2 poega tassiti natside kasarmu ja peksti seal rängalt läbi. Maapäewapresidendi Riecke korter rüüstati. Samal ööl peksti hirmsalt Broitzeni kogukonna esimeest Frick'et, keda tuli hiljem wiia haigemajja. Kõik mandaadiütlemised Braunschweigis on sündinud piinamiste tõttu. Kogu maal walitseb metsik terror.

Adwokaat Joachim jõrmuks piinatud.

Berliini adwokaat dr. Joachim sai tuntuks protsesside tõttu, millistel ta kaitses riigilipulasi wõi astus wälja natside wastu „uuestisündinud Saksamaa" hunnide ohwrite kaitsjana. Peale „rahwusliku revolutsiooni" arreteeriti Joachim otsekohe. Sama tehti ta wennaga, kes arst. Mõlemad koos 70 teise riigilipulase, sotsiaaldemokraadi ja kommunistiga toodi riigipäewahoone lähedalolewasse Ulap'i ja piinati seal metsikult. Kommuniste sunniti keppide ja kummınuutidega peksma oma kaaslasi. Aga wähe weel sellest — arreteerituil aeti seepeale pead paljaks ning põletati kuuma rauaga neile haakristi märgid pähe ning näkku. Selline piinamine kestis mitu päewa. Siis wiidi piinatud politseihaigemajja. Seal suri dr. Joachim. Saksa lehed tohtisid tuua waid järgmise teate: „Riigilipulaste protsessidest tuntud adwokaat dr. Joachim on pärast 8-päewast haigust surnud riigihaiglas."

Kas dr. Joachim, nagu tõendatakse, tõesti kastreeriti, ei teata. Ta laibal leidusid hirmsad põletamismärgid.

Mida juhtus wälismail?

Kuninglik dokumendiwõltsing.

Hispaania kõrgem kohus otsustas alata juurdlust ekskuninga Alfonso wastu awalikkude dokumentide wõltsimise asjus.

30-tunniline töönädal Ameerikas.

Ameerika senat wõttis wastu seaduseelnõu 30-tunnilise töönädala maksmapanemiseks. Eelnõu läheb nüüd weel esindusekoja.

Lätlased roogiwad hitlerlasi.

Riia poliitiline politsei on wiimasel ajal hakanud energiliselt rookima hitlerlasi. Möödunud nädala lõpul pandi toime hulk läbiotsimisi nende sakslaste juures, kellest wõis arwata salaühendust pidawat natside Berliini staabiga. Keegi von Oettingeni nimeline mees saadetawat maalt wälja.

Läti endine wälisminister Sarinsh

asus Läti saadiku kohale Eestis, kus ta oli kauemat aega juba enne walitsusesse minekut.

Tiitlid ja aumärgid Saksamaal.

Bruunsärklaste walitsus tahab Saksamaal seada jälle sisse tiitlid ja aumärgid, mis Weimari põhiseadusega kaotati. Aumärgid antakse muidugi esijoones hitlerlastele seni hilgawalt korraldatud mõrtsukatööde eest.

Läti pank hoiab latti.

Läti panga nõukogu otsustas pöörduda walitsuse poole ettepanekuga wõtta tarwitusele kõik wahendid lati kursi hoidmiseks, mis ainuüksi suudab hoida maad majandusliku kokkuwarisemise eest.

Norra lahkub Gröönist.

Norra walitsus otsustas tunnustada Haagi kohtu otsust, millega Ida-Gröönimaa jääb Taanile. Walitsuse korraldusel lahkuwad norra wäed sellest piirkonnast.

Ameeriklaste hiigla janu.

Öö wastu laupäewa lõppes Ameerikas keeluseadus ja anti esimene waba õllemüük. Ameeriklaste janu oli nii suur, et esimese päewa jooksul neelati 1½ miljonit waati õlut. Kõik wabrikute laod jäid tühjaks ja praegu murtakse pead, kuidas rahuldada lähemateks aegadel õlletarwidust.

Poola demonstreerib sakslaste wastu.

Pühapäewal korraldati Lodzis ägenatside wastane demonstratsioon. Meeleawaldajad peksid puruks saksa konsulaadi aknad, tungisid saksa lehtede toimetustesse ja saksa gümnaasiumi, kus purustati kogu sisseseade. Ajalehemüüjatelt wõeti kõik saksa ajalehed ja need põletati pidulikult tänawal.

Lodzi eeskujul sepitsetakse meeleawalduse ka Warssawis.

Trükitöölised olid koos.

Tallinna Trükitööliste ametiühingu peakoosolek.

Puhkepäewal, 9. aprillil peeti Tallinna Trükitööliste Ühingu peakoosolekut ühingu ruumes „Tööliste Kodus".

Koosoleku awas kell 11 senine ühingu juhatuse esimees R. Luuk, pannes koosolijatele ette mälestada püstitõusmisega surma läbi lahkunud liikmeid.

Peale selle asus koosolek päewakorra arutamisele. Koosoleku juhatajaks waliti A. Offenbach ja protokollijaks J. Karwits.

Sõnawõtmised tekkisid möödunud aasta tegewuse ja rahalise aruande juures. Peale juhatuse wastawat seletust kinnitati aruanded ühemeelselt. Samuti kinnitati ka 1933. aasta tegewuskawa ja eelarwe. Wastuwõetud eelarwe bilanseerub Kr. 4.400.— summses, ja suuremateks wäljaminekuteks on töötute abistamine umbes Kr. 1.600.— ulatuses. Kinnitati ka juhatuse otsus Töölispanga liikmeks astumiseks.

Päewakorras oli ka hulk walimisi. Eelseisewale Eesti Trükitööliste Liidu kongressile waliti saadikuteks Schönberg, Luuk, Gern, Offenbach, Luik.

Eestimaa Tööliseühingute Keskliidu kongressile waliti saadikuteks Karwits, Offenbach.

Ühingu juhatuse liikmete arwu otsustati wähendada senise 7 pealt 5 peale, kuna arwati, et ka selle arwu juures ei kannata ühingu asjaajamine. Juhatusse waliti Schönberg, Müürsepp, Offenbach, Gern ja Trunmann.

Rewisjonikomisjoni waliti Luik, Antje, Ahw, Maritsow ja Luuk.

Ühingu raamatukoguhoidjaks waliti E. Kaart, abiks Waatmann ja Bolshakow.

Ühingu Rakwere osakond oli otsustanud mõningad korraldused läbi wiia, ilma et oleks sellest Tallinnat informeerinud. Peakoosolek andis juhatusele wabad käed korraldamiseks nimetatud osakonnas. Peale selle arutati weel mõningaid wähemtähtsaid küsimusi, misjärgi koosolek lõpetati meeletuletusega 1. mai rongkäigust osa wõtta wõimalikult suuremal arwul.

Koosolek oli igapidi asjalik ja ühemeelne.

ETL siikergejõustiku esiwõistlused.

Möödunud pühapäewal peeti Tallinnas Tööliswõimlas Eesti tööliskspordiliidu siikergejõustiku esiwõistlused. Wõistlustest wõttis osa kergejõustiklasi Tallinna Töölisspordi Ühingust, „Hermesist" ja Tallinna Noorsotsialistliku Ühingu spordiringist.

Tulemused:

15 m. jooks: 1. H. Himma (TTÜ) 2,5 sek., Wanatoa (TNSÜ), 3. Towart (TTÜ).

Teatejooks 4×15 m.: 1. Tall. Noorsots. ühing (Wanatoa, Ermas, Laupmann, Koowits) 10,4 sek., 2. Tallinna Töölisspordi Ühing (Tammer, Towart, Rükenberg, Himma).

Kartulijooks 100 m.: 1. Wanatoa 25,2 sek., 2. Koowits, 3. Rükenberg.

Hoota kaugushüpe: 1. Himma 2.79 m., 2. Metus (Hermes) 2.65 m., 3. Ermas 2.66 m.

Hoota kolmikhüpe: 1. Metus 8.31 m., 2. Himma 8.09 m., 3. Wanatoa 7.90 m.

Hooga kõrgushüpe: 1. Tammer 1.55 m., 2. Wanatoa 1.50 m., 3. Towart 1.45 m.

Medicinpalli wise: 1. Laupmann 9.67 m., 2. Himma 9.60 m., 3. Ermas 9.00 m.

R. Kuura tuli Soomes kolmandaks. Wigastas wõistlusel käe.

Helsingis 3. ja 4. aprillil peetud rahwusvahelistel poksiwõistlustel esindas ETL-u raskekaalus Roman Kuura. Wõistlusse astudes oli Kuural esimeseks kõwa lahing soome raskekaalu weteraani Hugo Karmioga, kelle wõitis kauni töö juures punktidega, kohtunike häältega 3:0. Teine match Kuural oli Toiwo Kiwistöga. Esimesel ringil Kuura oli parem, samuti ka teisel ringil, kuid pidi siis arsti keelu järele wõistluse lõpetama käewigastuse tõttu ning wõit anti Kiwistöle. Ülesulemisel Kuura jäi kolmandaks. Kui Kuural käsi oleks wõimaldanud edasi poksida, oleks ta olnud kindlamaid pretendente esimesele kohale.

Soome lehed toowad Kuura kohta wäga hea arwustuse. Tõstawad tema esile kui tehniliselt hea ja rahwuswahelisest tunnustatud poksija, kelle esinemist Helsingis oodati põnewusega.

Eesti-Läti käsipalli maawõistlus kewadpühadel.

Esimesel kewadpühal, 16. apr. toimub järjekorralt 2. Eesti-Läti töölisspordi maawõistlus wõrk- ja korwpallis. Kuna esimene maawõistlus peeti möödunud aastal Riias, on tänawune Tallinnas.

ETL esindusmeeskond maawõistlusel esineb järgmises koosseisus:

Wõrkpall: H. Himma, Schmidt, Tammer, Müürsepp, Pillmann, Plink; waruomehed Jõulu ja Kitt.

Korwpall: H. Himma, Jõulu, Schmidt, Pillmann, A. Himma; warumehed Leikop, Kroonsepp, R. Tamm, Täpt, Saks.

Pärast maawõistlust, teisel pühal peetakse Tallinn-Riia linnawõistlus korwpallis. Linnawõistlusel esindawad ETL-u:

Wõrkpallis: Jõulu, Laupman, Hermas, Kitt, Tallmeister, R. Tamm; warus: A. Himma ja Kaljo.

Korwpallis: Leikop, Kroonsepp, Kitt, Tamer, A. Himma; warumehed: Tallmeister, Laupmann, Müürsepp, Plink, Hermas.

Wõistlused peetakse Tööliswõimlas, algusega k. 6 õhtul. Esimesel pühal pärast wõistlust tants. Mängib „Tacing Travellers".

H. Himma wõistleb Riias.

Läti töölisspordiliidu kutsel sõitis teisipäewa hommikul ETL kergekaalupoksija Heino Himma Riiga, kus ta wõtab osa Läti liidu poolt korraldatawast rahwuswahelisest poksiwõistlusest.

Riigi sadamatehaste tööliste olukorra parandamise sihtasutis.

Neil päewil esitas teedeminister L. Johanson walitsusele Riigi sadamatehase tööliste olukorra parandamise sihtasutise põhikirja, mille järgi tehaste poolt iga aasta tööliste summades määratawad toetussummad lähewad erilise sihtasutise kätte, mille juhatus walitakse tööliste üldkoosolekul. Sihtasutis otsustab kuidas neid summasid kasutada tööliste olukorra parandamiseks ja tööliste kultuuriliste tarwete rahuldamiseks.

Walgelillepäew maikuul.

Walgelillepäewa tiisikuse wastu wõitlemise töö toetuseks peetakse Tallinnas ja Nõmmel käesolewal kewadel 27. ja 28. mail. Lehtedega korjandus wõib kesta kuni 15. juunini. Leidub kohtadele tegelasi, wõib walgelillepäewa korjandust laiendada Paldiski linna ja kogu Harjumaa peale.

Eksiarwamiste ärahoidmiseks.

palun awaldada, et Teie lugupeetud lehes 2. apr. s. a. ilmunud sõnum, 5-kr. walerahade walmistamise üle, käib Arnold Hindreku p. Tõnus'e kohta, kellega minul midagi ühist ei ole.

Triigis, 3. apr. 1933.

Austusega

Arnold Mihkli p. Tõnus.

Loteriipiletite eest tuleb maksta.

Wiimasel ajal on tekkinud loterii korraldajate ja kodanike wahel, kellele loteriipiletid saadetud müügile sekeldusi ja arusaamatusi. Sel puhul seletawad loterii korraldajad, et nad toimetawad piletiraamatuid müügile saates järgmiselt: Kõigepealt saadetakse kodanikule üleskutse wastusega kaardil, millega palutakse wastata, kas kaardisaaja tahab abiks olla loteriile piletite müümisega kaaja. Kui kaardisaajalt ei järgne eitawat wastust, siis peawad loterii korraldajad seda nõusoleku awaldamiseks ja loteriipiletid saadetakse kodanikule kätte, ühtlasi teatatakse talle, millal on loosimispäewad ja mis päewani wõib pileteid pidada müügil. Loosimispäewa lähenedes kuulutatakse ajalehtedes, mis päewaks tuleb müümata jäänud pileteid saata tagasi, sest piletid, mis pole saadetud loosimispäewaks tagasi, loetakse loterii seaduse põhjal müüduks.

Sarnase otsuse on ka juba korduwalt teinud kohus, et loterii loosimisest osa wõtnud piletite eest tuleb tasuda. Pärast loosimist hakkawad loterii korraldajad piletite eest nõudma raha ja nõnd tekibki tüli ning sekeldusi, mis osalt seletataw sellega, et paljud katsuwad omamoodi loterii seadusest aru saada. Selliseid sekeldusi muidugi ei tuleks, kui kodanik, kes loteriile kaaja aidata ei taha, piletite saamisel nad otsekohe tagasi saadaks ehk üleskutsele wastaks eitawalt. Sellest pole muud teha, kui saadetud wastuskaart wisata postkasti.

Walga raudteelaste tüli likwideeritud.

Liini jaoskonna juhatajale märkus, abi paigutatakse ümber.

Walgas kestis juba pikemat aega sisemine tüli liini jaoskonna juhataja Miti ja tema abi ja teiste wahel. Nagu nüüd kuuleme, on sellele lõpp tehtud osalise ümberpaigutuse teel. Liini jaoskonna juhataja on saanud märkuse, abi wiiakse lähemal ajal üle teise kohta, kuna üks asjaosalistest — wanem mehaanik Roie — kaotab oma koha. Teistele ametalalistele süüdistuatele antakse ametlik käik.

Ühtlasi on teedeminister juhtinud raudteewalitsuse tähelepanu sellele, et niisugused tülikiisumised tulemikus tulewad juba alguses likwideerida.

Juubelilaulupeo embleem kunstkäsitöö esemetele.

10. üldlaulupidu on äratanud tähelepanu ka meie majanduslikus elus. Lauljate liit saab järjest uusi ettepanekuid asutustelt ja firmadelt, kes oma tooteid soowiksid dekoreerida laulupeo puhul juubelilaulupeo embleemiga. Peamiselt soowitakse jäädwustada juubelilaulupeo mälestust kunstkäsitöö esemetel, millel hea lewik mälestusesemetena turistidele ja laiematele hulkadele.

PÄEVAUUDISED

Dr. Bell tapeti Tiroolis.

Baieri natside mõrtsukakomando tööl.

Wiin, 4. aprillil. Austria pinnal pandi täna toime riigisakslastest rahwussotsialistide poolt mõrtsukatöö, millel sensatsioonilised motiiwid.

Durchholzenis, Walchsee kogukonnas, Tiroolis tapeti Saksa rahwussotsialistide juht dr. Bell, kes mõni päew tagasi tuli Austriasse, andes mõista, et ta on sunnitud tagakiusamise eest end Austria pinnal warjama. Tapjaiks olid 5 rahwussotsialisti, kes Saksamaalt autoga tulid üle piiri Austriasse.

Saabudes Belli asukohta, Durchholzenisse, pärisid nad otsekohe dr. Belli järgi. Nad astusid ta korterisse, kus peagi kuuldi ärritatud hääli ja wastastikku sõnelemist, millest aimata wõidi, et mehed nõudsid dr. Belli otsekohest tagasisõitu Saksamaale nende seltsis, ähwardades wastasel korral repressioonidega Belli õde ja prouat.

Bell keeldus aga ja katsus põgeneda. Natsid läksid seepeale õue, pidasid seal pisut aega nõu ja pöördusid siis otseteed tagasi Belli korterisse. Lähemal hetkel kõlas korterist 5 rewolwripauku ja kohalerutanud wõõrastemajateenijad leidsid Belli surnuna lamamas werelaigus. Taheti juhtumist teatada politseisse, aga selgus, et mõrtsukad olid telefonijuhtmed läbi lõiganud. Rewolwrid käes, tungisid tapjad autoni, istusid sellesse ja kihutasid üle piiri tagasi Saksamaale.

Piiril oli piiripuu alla lastud. Natsid sõitsid selle aga autoga puruks ja pääsesid nii Saksamaale.

*

Nagu lugejad mäletawad, nimetati dr. Belli nime ühenduses riigipäewahoone põletamisega ja Inglise õlikapitali tumedate lugudega. See mees, kui liig palju teadja natside mustadest tegudest, on nüüd tapetud wõõra riigi pinnal.

Kas Rakwere prefekt hitlerlane?

Poeg saksa gümnaasiumis, prefekt wiibis ise peol, kus karjuti Hitlerile „Heil!“ Kui õpilased said morsijoomisest mürgituse. Kas ei tuleks Rakwere prefekt ümber paigutada.

Teatawasti alustas haridus- ja sotsiaalministeerium juurdlust 5. märtsil Rakwere tuletõrje seltsi saalis Saksa gümnaasiumi õpilaste peol aset leidnud wahejuhtumiste kohta. Nagu ajalehed kirjutasid, olid sel peol paljud õpilased joobnud olnud, nii et nad isegi oksendanud. Kuna samal ööl said raadioteel teatawaks Saksa walimised ja Hitleri wõimule tulek, siis Saksa walimiste tulemuste teatawaks saamisel sattunud joobnud õpilased koos teiste peolistega (lastewanemate ja õpetajatega) waimustusse. Kisatud läbi segi „Heil Hitler!“ ja lastud uut Saksamaad igati elada.

Nüüd on juurdlus lõpule jõudmas ja kuigi juurdluse materjalid senini saladuses hoitakse, kuuleme kohapealt, et kogu haisewam juurdlus liiwa on joosnud.

Sakslaste seletuse järele on peo korraldajaiks olnud mitte Saksa gümnaasium, waid mingisugune saksa naisselts. Õige omapäraselt seletatakse õpilaste oksendamise põhjust. See tulnud mürgitusest. Nimelt joonud mitmed õpilased tsingitud plekknõust morssi ja saanud sellest mürgituse. Leidub isegi üks saksasoost arst, kes niisuguseid „morsimürgituses“ oksendajaid olla arstinud. „Heil Hitleri!“ karjumist ei suudeta eitada, kuid kes just karjus, seda kindlaks teha ei saada. Waimustusse sattunute seas olnud niihästi õpilasi, kui ka teisi peolisi.

Meid ei huwita niiwõrd haridusministeeriumi juurdlus, mis läheb oma rada, kuiwõrd üks teine tõsiasi ja nimelt:

Meie teada wiibis sel peol, kus Hitlerile hoosiannat karjuti, ka Rakwere prefekt Jakobson.

Oleks huwitaw teada, kas ka prefekt Hitlerile „Heil“ hüüdis. Meie ei imesta sugugi, kui see nii oli, sest kadakasakslusest küllastatud wäikelinnas, näib prefekt Jakobson üks kadakasaksluse esiwõitlejaid olewat. Sest mille muuga siis seletada, et

prefekt Jakobsoni poeg õpib Rakwere saksa gümnaasiumis

ja prefekt wiibis lastewanemana sakslaste peol.

Rakwere saksa gümnaasiumi 59 õpilasest on üle poole — 30 eestlased. See annab pildliku näite sellest kadakasaksluse waimust, mis walitseb Rakweres. Nüüd on kadakasakslus üle kandumas hitlerismi ja muutub seega meie riigile hädaohtlikuks. Selle liikumise järelwalwajaks ja piduriajaks kohapeal peab olema politsei, prefektiga eesotsas. Missugune wõib olla aga see järelwalwe, kui kohalik kõrgem politseiwõim — prefekt ise kadakluse sabas sörgib.

Kohtu- ja siseminister peaks Rakwere prefekti saksameelsusest huwi tundma ja kaalumisele wõtma, kas praegust prefekti mitte uuega asendada.

Salajane saatejaam Walgas.

„Kehwakaania“ raadiojaam paljastab wõimumeeste patte.

Kui wõimud peawad jahti salajaamale...

Juba mõnda pühapäewa tegutseb Walgas salajane raadiosaatejaam, mis walgalaste seas suurt huwi äratab. Saatejaam nimetab end „Kehwakaania“ ringhäälinguks ja annab edasi paljastusi „Kehwakaania“ wõimukandjate telgitagustest. Iseäranis agaralt tungitakse kallale „Kehwakaania“ postkontoriülemale, paljastades tema tegewusalalisi wäärnähteid.

Salajase saatejaama awastamiseks püüawad kohalikud wõimud kõik ära teha, kuna nii mõnigi neist arwab saatejaama poolt paljastatud wõimumeestes enese ära tundwat. Kuid senised püüded saatejaama paljastada on tagajärjeta jäänud, palju koomilisust on see waid toonud.

Kui politsei ja postiametkonna ühised pingutused saatejaama tabada tagajärgi ei annud, hakati asja ääri-weeri mööda ajama. Tuldi otsusele, et salajane raadiojaam igal pühapäewal ise paigas töötab. Saatejaam asuwat kohwris ja seda kantawat paigast paika. Tehti siis üks suurejooneline haarang kohwritele. Ühel päewal peeti tänawal kinni kõik kohwrimehed. Neid kogunes päewa kestel 30 ümber. Kohwritest leiti musta pesu ja muid intiimsusi, kuid saatejaam jäi leidmata.

Saatejaamal näiwad olewat head sidemed ka tagaotsijate seas. Nii sattunud tagaotsijate kahtluse alla keegi koolipoiss. Arwatud temal olewat lähemad sidemed salajase saatejaamaga. Hakatud poissi siis silmas pidama. Ja tõepoolest — ühel ilusal päewal nähtakse koolipoissi suure kohwriga tänawal. Saatejaama otsijad kohe poisil kannul ja poiss wiiakse koos kohwriga jaoskonda. Siin awatakse kohwer, kuid saatejaama ei kusagil. Tühjas kohwris waid suur plakat pealkirjaga: „Lalu p . . . . t lauluräästas!“

Kreutzer kadus wäljamaale.

Jättis Tallinna linna 12.000 krooniga leinama.

Endine kino „Grand Marina“ omanik Kreutzer wõlgneb Tallinna linnawalitsusele kino lõbustusmaksu näol üle 12.000 krooni. Nüüd äkki selgus, et Kreutzer on hiljuti Eestist lahkunud. Hakati selgitama, kuidas sai Kreutzer Eestist wälja sõita, kui ta linnale niisuguse suure summa wõlgneb. Wõlgnikke ei lasta ju riigi piiridest wälja sõita. Politsei seletab, et ta pole teadnud Kreutzeri wõlast ja lasknud mehe seepärast lennata, linnawalitsus aga ütleb, et ta politseile sellest kirjalikult juba ammu on teatanud.

Kelle süü pärast Kreutzer sai plehku panna, pole weel selge, kuid näib kindel olewat, et linnal see 12.000 kr. tuleb korstnasse kirjutada. Kreutzeril Eestisse warandust maha ei jäänud, küll olla tal aga wäljamaal kinniswarasid, millele aga linna hammas peale ei hakka.

Kreutzeri abikaasa — Tamara Beck wiibib praegu wälismaal oma balett-trupiga ja annab etendusi. Waewalt wõib loota, et see abielupaar weel Eestisse tagasi tuleb.

Rongikäik 1. mail Tallinnas.

Neljapäewal peetakse nõupidamine. Kõik punalippude all.

Eestimaa Tööliseühingute Keskliidu juhatus korraldab käesolewal aastal eelmiste aastate eeskujul 1. mail rongikäigu Uuelt turult lauluwäljakule, kus peetakse wabaõhu miiting. Esimese mai pidustus toimub kodukorra järele, mis on olnud tarwitusel eelmistel aastatel.

Pealetungiw sotsiaalne, kultuuriline ja poliitiline reaktsioon tuleb tagasi lüüa töörahwa jõuliste aktsioonidega. Eelseisew 1. mai pidustus peab kujunema Tallinna proletariaadi jõuliseks pidulikuks demonstratsiooniks. Seepärast on wajaline, et kõik Tallinnas asuwad ametiühingud, töölisorganisatsioonid ja kõik töölised töölistewanemate juhtimisel wõtawad osa 1. mail korraldatawast rongikäigust. Rongikäigu korraldamiseks tuleb warakult alustada tarwiliste eeltöödega, milleks Keskliidu sekretariaat annab tarbekorral juhiseid.

1. mai pidustuste asjus peetakse Keskliidu juhatuse korraldusel neljapäewal, 13. aprillil kell 7 õhtul „Tööliste Kodus“ I korral E. Tööliste Haridusliidu saalis W. Pärnu 31, töölisorganisatsioonide ja töölistewanemate koosolek, millepäewakorras 1. mai rongikäiguga ühenduses olewad küsimused.

Töölisorganisatsioonide esindajail tuleb warustada koosolekule tulles kirjaliku wolitusega. On soowitaw, et sellest koosolekust wõtaksid osa kõik Tallina töölisorganisatsioonid ja töölistewanemad.

Franz-Josefi
allikawesi
puhastab magu ja soolikaid.
Arstliselt soovitatd.

Landeswehri juht Tallinnas.

Von der Goltz organiseerib uut landeswehri?

Läbisõidul Berliinist Helsingisse peatus esmaspäewal mõned tunnid Tallinnas kindral von der Goltz, kes oli Eesti wabadussõja ajal meie werisema wastase — landeswehri — ülemjuhataja. Õnneks said von der Goltzi wäed Wõnnu all eestlastelt surmahoobi ja purunesid.

Täna on Soomes riiklikud pidustused ja Soome walitsus on kutsunud von der Goltzi, kui sõjaaegse Saksa wäejuhi Soomes, neile riiklikele pidustustele. Selleks sõitiski v. d. Goltz nüüd Soome.

Tallinnas oli endist landeswehri juhti wastu wõtmas hulk sakslasi. Speditsioonfirma Gahlnbäck oli von der Goltzile wastu saatnud oma auto, millel siis landeswehri juht tegi Tallinnaga tutwunemise otstarbel ringsõitu, saadetud Gösta Gahlnbäckist, kes ise kuulub ka meie kaitseliidu perre.

End. landeswehrlaste juhi Tallinnas wiibimine tõi kohalikkude sakslaste perre suure elewuse.

Ka tema lahkumise järele ei kuulunud sakslaste seas muud kõnelewat, kui von der Goltzist.

Ja mitte asjata. Nagu kuuleme, polo see wabadussõjas eestlastelt lüüasaanud parunite wäejuht, kes praegu 67 aastane, sugugi weel aktiwsele tegewusele selga pööranud. Hitleri wõimule tulekuga olla ka von der Goltz jälle tegutsema hakanud. Tempelhofis olla tema algatusel Balti sakslastest uue landeswehri organiseerimine käimas.

Nii on siis kohaliste sakslaste suur huwi von der Goltzi wastu wägagi arusaadaw.

Aktsioontoimkonna uued aktsioonid.

Üürid 1. maist alla. Toetus meremeeste palgawõitlusele.

Esmaspäewal, 10. skp. peeti Palgateenijate organisatsioonide aktsioontoimkonna koosolekut. Koos olid kõigi aktsioontoimkonda kuuluwate organisatsioonide esindajad.

Üüride alandamise küsimuses otsustati järgmist: Kuna majaomanikud on loobunud igasugusest koostööst ja ei taha kuuldagi Tallinna wäikekorterite üüride alandamisest, tuleb palgateenijate ja üürnikkude organisatsioonidel astuda mõjuwaid samme wäikekorterite üüride alandamiseks. Kõigil üürnikkudel tuleb 1. mail üles ütelda maksewad üürilepingud ja 1. juunist alates maksta üüri „Olümpias“ peetud palgateenijate ja üürnikkude üldkoosoleku otsuse kohaselt. Aktsiooni läbiwiimiseks ja tarwilise selgitustöö tegemiseks mobiliseerida kõik organisatsioonide usaldusmehed. Anda wälja lendlehti ja korraldada üle linna selgitawaid üürnikkude koosolekuid.

Meremeeste palgawõitluse asjus otsustati toetada meremeeste organisatsioonide alatud palgawõitlust ja nõuda, et wab. walitsus wahele astuks ja palgakärpimise ära hoiaks.

Omawalitsuste teenijate palgaküsimuses wõeti wastu otsus: Olewate andmete põhjal mitmed linna- ja maawalitsused on wähendanud ja kawatsewad wähendada omawalitsuste teenijate palkasid, et sel teel tasakaalustada omawalitsuste eelarweid. Kuna majanduskriisi peamisi põhjusi on ostujõu mittesammupidamine tootmisega, siis omawalitsuste teenijate tasude kärpimine ei wähenda ainult omawalitsuste teenijate tööintensiiwsust ja ei ole ainult kahjulik palgasaajale ja omawalitsusele waid on kahjulik ka põllumehele, tööstur ile ja ärimehele, ja kogu majanduslikule elule ja on tõukeks ka teiste palgaliste tasude wähendamisele.

Sellepärast palgateenijate organisatsioonide aktsioontoimkonda kuuluwad organisatsioonid awaldawad kõige waljemat protesti omawalitsuste teenijate tasude kärpimise wastu.

Saksa Sotsiaaldemokraatlik Partei

ja Sotsialistlik Töölisinternatsionaal.

Leon Blum (Pariis).

On awaldatud dokumendid nende ajaloolište läbirääkimište üle, mida pidasid Zürichis Saksa sotsiaaldemokraatliku partei esimees Otto Wels ja Sotsialistliku Töölisinternatsionaali sekretär Friedrich Adler. Nende läbirääkimište tulemusena pani maha Otto Wels kui Internatsionaali büroo liige oma mandaadi. Sellele lisawad teadetebürood juure, et Welsi sammu on kiitnud heaks ka Saksa partei juhatus. Seni pole meile saabunud kinnitust selle teate tõepärasuse üle. Peaks see aga wastama tõele, siis ometi ei tähenda see Sotsiaaldemokraatliku partei ametliku wahekorra katkestamist Internatsionaaliga, sest Internatsionaalist wäljaastumise otsuse wõib teha ainult partei kongress. Aga selles asjas ärgem loogem siiski illusioone. Tunnistagem, et ka ilma reeglipärase parteipäewa otsuseta on praktiliselt wahekord Internatsionaali ja saksa partei wahel katkenud. Ja selle faktilise olukorra tekkimise põhjuseks on poolte juures tõsisem mõtete lahkuminek ja wahe taktikas.

Tahan kõnelda saksa Sotsiaaldemokraatia silmapilgu käitumisest suurima tagasihoidlikkusega. Wõib ütelda, et tema poolt astutud samme juhib mõte ja tahe säilitada suuremaid wõimalusi ka fašistliku türannia päewil organisatsiooni ja propaganda tööks.

Ei seda wistišti lahendamatut probleemi, nii hästi wõi halwasti, kui see praegu üldse wõimalik, lahendada, katsub partei end ja oma saatust kommunistidest eraldada: see ongi põhjuseks, miks talle kõikidest Internatsionaali Zürichi ja Pariisi otsustest näis kõige wastuwõetamatum olewat see, et Internatsionaal jäi Kommunistlikule Internatsionaalile tehtud ettepaneku juure. Sama sihiga püüab partei wabaneda wastutusest üldise pahameele tormi tekitamise eest, mille kutsus esile haakristlik terror, ja kinnitab, et ta ei wõta ka selle õhutamisest osa.

Oleksime kalgid ja ülekohtused, kui teeksime lihtsalt süüdimõistwa otsuse taktika üle, mille üksikasjalikke põhjusi ja kõiki asjaolusid meie ei tunne ja mida meie ainult kui pealtwaatajad, mitte kui asjaomased, kõrwalt näeme. Tulewik ja wõib olla õige lähedane tulewik otsustab, kas Saksa sotsiaaldemokraatia on hästi wõi halwasti taotlenud saksa töölisklassi huwisid, kas triumfeeriw hitler-fašism jätab wähemgi ripputumust saksa parteile ja ametiühingutele, wõi mite, kas saksa tööliste hulgad mõistawad oma juhtide ettewaatlikke kaalutlusi, wõi mitte ja kas lõpuks kehalisele häwitamisele ei seltsi töölisskonna teatud moraalne kokkuwarisemine. Selle üle — kordan weel — annab otsuse ajalugu. Ometi on kindel, et teistel sotsialistlikkudel parteidel ja Internatsionaalil on wõimatu ainuda neile seisukohtadele ja wõtta omaks samasugused tegewusjuhised.

Ei solidariteedi tunne saksa sotsialistliku töölisskonna wastu, ei kaastunne neid tabanud hädaohtude ja tagakiusamiste puhul ei tee meile wõimalikuks pooldada hitler-fašismi suhtes seda ettewaatlikku, tagasihoidlikku, nõnda ütelda — objektiiwset seisukohawõtmist, mida eeldab sündinud fakti lihtne tunnustamine. Hitleri režiim, hoolimata ta demokraatlikust tekkimisviisist, pole meile mingi legaalne riigikord. Ta pole üldse normaalne režiim. Ta on ainuüksi rajatud wägiwaldsele ülewõimule. Ta awalikult tunnustatud sihiks on nüüd Saksa pinnalt wägiwaldselt wiimaste juurteni häwitada kõik töölisklassi organisatsioonid, nii sotsialistlikud kui kommunistlikud. Ja näiline wahetegemine nende mõlemate wahel praegu on meie arwates waid mööduw kawaldamine, mis meid ei suuda wiia eksiteele. Aga selgi korral, kui natside juhid tõsiselt teewad wahet, on see meie arwates wastuwõtmatu nendelegi, kelle huwides seda tehakse. Kui Saksa Sotsiaaldemokraatia peaks wajama mõjukat tuge, siis wõib ta seda leida waid inimkonna meelepaha-awaldustes ja meie, sotsialistide kohus on iga päew, iga tund lakkamatult pöörduda inimkonna südametunnistuse pole ning hoolitseda, et rahwuswaheline meelepaha torm ei waibuks ja ei nõrgeneks, harjudes pikkamisi koledustega. Peaks see sündima, siis igatahes poleks Hitleri barbaarsusel mingit tõkestust.

Sellepärast ei tagane Internatsionaal alatud wõitlusest. Ta keeldub sama wähe tunnustamast saksa natsionaalfašismi nagu itaalia fašismigi. Walitsuse ükski ähwardus ei suuda panna seisma seda aktsiooni ja propagandat, mille tungiwalt ettekirjutanud sündmused Saksamaal. Hitler ja Mussolini on walinud ja kuulutanud „marksismi" oma waenlaseks. Marksistid wõtawad wastu selle wäljakutse!

SAVOY
ainus pabeross vana hinnaga!
25
20 senti
Headus muutmata!

Linnatööliste tööpalgad ühtlustatakse.

Palk jääb umbkaudu praeguseks.

Uusi töölisi wõetakse minimumpalkadega.

Esmaspäewal Tallinna linnawalitsuse erakorralisel koosolekul oli arutusel wastawa komisjoni ettepanek linnateenijate tööpalkade ühtlustamise asjus. Otsustati nendele linnateenijatele, töölistele, kes praegu linnatöödel, jätta palk umbes endiseks (praegu maksewa 10% palgawähendusega), wälja arwatud mõningad erandjuhtumid elektrijaamas, kus mõnel töölisel palgawähendamine läbi wiiakse.

Käitiste nõukogude ja käitiste wanemate soowid ühelt poolt ja käitiste juhatajate soowid teiselt poolt palga maksimumide ja miinimumide suhtes jäeti tähelepanemata ja minimumide suhtes wiis linnawalitsus oma läbi mõningate parandustega. Linnawalitsuse minimumpalgad on wäiksemad kui käitiste nõukogud ja wanemad seda soowitasid.

Edespidi, uute linnatööliste, teenijate palkamisel palgatakse need wastuwõetud palgeminimumide järele ja ainult linnawalitsuse sellekohasel eriotsusel wõib uutele töölistele maksta minimumist kõrgemat palka. Uute tööliste hulka loetakse ka need hooaja töölised, kes waremalel aastatel olnud linna töödel, kuid on loota, et linnawalitsus nõustub nendele praegu teeniwate tööliste palku maksma (endine palganorm 10% kärpimisega).

Ka on kawatsus neile töölistele, kes praegu suwistel hooajatöödel, sisse seada kindlustus talwise tööpuuduse wastu. Seda otsustas linnawalitsus põhimõtteliselt jaatawalt, kuid esitab küsimuse wolikogule lõplikuks otsustamiseks, kuna selle kohta on tarwilik wolikogu eriotsus.

Linnateenijate tööpalkade ühtlustamine wiiakse läbi 1. maist.

Koer on siia maetud.

Miks ollakse Abja-Walga raudtee ehitamise wastu.

Juurdeweo selts tahab oma raudteed maha müüa.

Abja-Walga raudtee ehituse wastu on mõnes lehes sõna wõetud. Nagu kuuleme, on see sõnawõtmine sündinud Juurdeweo Raudtee seltsi lähedusest tulnud näpunäidete järgi. Nimelt Juurdeweo seltsil on kawatsus Walk-Mõisaküla raudteed müüa Läti walitsusele.

Kui Eesti ehitab Walga-Abja raudtee, siis muidugi ei tule sellest müügist midagi wälja, ehk kui siiski müüakse, saadakse wäiksem hind.

Eesti maksab praegu Läti territooriumist läbisõidu eest üle 5 miljoni sendi aastas. 10 aasta jooksul on Lätile makstud üle 50 miljoni sendi. Raudtee ise aga, mille tarwitamise eest makstakse, on wäga korratus seisukorras.

Tellige „Rünnak"

Ei pruugi oodata loosimisi, vaid võite võita kohe 50.000 snt., kui ostate E. Lastesõprade Ühingu loteriipileti. Saatke kupongid ära.

MOS KIITO.

Kui konstaabel „korda kaitseb."

Riigikogu juhatus sai mõni aeg tagasi järgmise awalduse: „Et meid on petetud ja sisseweetud, siis palume me oma allkirjad, mis me W. wallas andsime kaitsameeste diktaatori pukki panemiseks, kustutada ja neid mitte enam lugeda." Järgneb 50 allkirja.

Asja kohta ettewõetud juurdlusel on selgunud järgmist:

Pühapäewaks 19. weebruariks 1933. a. k. 5 (17) p. l. oli wabadussõjalaste T. osakond W. asunduses koonduse kohaliku juhi T. ruumides kuulutanud wälja awaliku kõnekoosoleku. Kohalik konstaabel P. oli samaks ajaks käiutanud kokku samasse ruumi kõik W. asunduse hääleõiguslikud asunikud, ähwardades wõtta wastutusele igaühe, kes jääb ilmumata ja jätab oma hääle andmata wabadussõjalaste rahwaalgatuse ettepanekule. Koosoleku ajaks ilmus kohale ka wallawanem abi A., kes tõi kaasa ametliku allkirjade korjamise blanketi.

Kõnelejana esines wabadussõjalaste kohalik juht J., kes T. autoga kohale sõitis. Ta pidas „kõwa" kõne, toonitades, et Eesti praegune riigikord on läbi ja läbi mäda ja et riik on waeseks warastatud ja rahad ära raisatud ning rahwas seepärast nüüd äärmises häds ja wiletsuses. Olewat ülim aeg, ütles kõneleja, erakondadel kõrist kinni wõtta ja Toompea rämpsust puhtaks teha ning panna riiki walitsema üks kange käega mees, nagu näiteks Mussolini Itaalias. Esimeseks nii öelda sisejuhatawaks sammuks selles Eesti päästmise töös olla põhiseaduse muutmine ja presidendi ametisse seadmine, aga need pärisa marjad tulla pärastpoole. Iga aus kodanik, kellele isamaa parem tulewik korda läheb, andku siiniamas oma allkirja wabadussõjalaste põhiseaduse muutmise eelnõu rahwahääletusele paneku algatamiseks.

Läbirääkimistel protesteeris asunik U. selle wastu, et riigijuhid temhelbataksie waraoeks. Ta tahtis hakata seletama wabadussõjalaste juhi Larka kõrge pensioni kärpimise lugu, aga konstaabel wõttis talt sõna ära ja koostas talle protokolli wabadussõja kangelase teotamise eest awalikul koosolekul.

Pärast protokolli koostamist andis konstaabel esimesena oma allkirja rahwaalgatuse plankettil, wallawanema abi teisena. Konstaabel seletas seejuures, et rahwahääletusest osawõtt on sunduslik. Koosolijaist kirjutas seepeale alla 50 isikut.

Pühapäewal 26. märtsil 1933. a. nähti asunikku U. juba warahommikust liikumas W. asunduses majast majja. Nagu ülekuulatute jutust selgub, on ta igal pool lugenud „Wabast Maast" ja „Rahwa Sõnast" ette kirjatükid, milliste palgaldatakse Balti parunite ja wabadussõjalaste sooji suhteid ja ühist aktsiooni põhiseaduse muutmiseks. U. on omalt poolt loetule lisanud juure umbes järgmist: Kaitsamehed ja parunid on heitnud kampa, et sokutada Eestit hertsogiriigina Hitleri hõlma alla. Selles hertsogiriigis on muidugi parunid peremehed ja kaitsamehed nende toapoisid. Aga asunikud on esimesed, kellel kõrist kinni wõetakse: maa asunikkudelt ära, nende majad maha, wastuhakkajad oksa! Waat seda olete endile kaela sokutanud oma allkirja andmisega.

Asunikkude keskel oli ärewus suur. Kiruti ja sülitati: kas pole kurat, ise oma käega seebita endale nööri! Ohtuwidewikul tuldi kokku asunik P. juure, et ühes koos pidada nõu, mis teha ja ette wõtta. Kiideti heaks asunik U. ettepanek: saata riigikogu juhatusele teadaanne oma allkirjade tühistamise kohta. U. koostas siinsamas teksti ja mehed-naised asusid kirjutama alla. See toiming oli parajasti käimas, kui tormas sisse konstaabel P. Asunik U. haaras awalduse ja tahtis selle peita kuuetasku. Konstaabel aga söötis ta kallale, haaras ta käe ja kiskus kirja enese kätte. Selle läbi lugenud, sai ta tuliwihaseks ja ähwardas jalapealt areteerida kõik koosolijad kui riigiwastase salakoosoleku pidajad. U. ei laskund end sellest hirmutada. „Meie ei ela taewa'e tänu weel kaitsameeste hertsogiriigis," ütles ta, „waid Eesti wabariigis, kus konstaabli kohus on mitte maksewat korda kukutada, waid seda kaitsta." Konstaabel kuulutas seepeale U. areteerituks, aga kui ta tahtis teda ruumist wälja tirima hakata, kargas wahele noor asunik P., pani konstaablile rusika nina alla ja ütles: „Kui te sedamaid oma konte siit ei korista, saate keretäie". Konstaabel kohkus näost lumiwalgeks, taandus, pöördus kannal ümber ja lipsas uksest wälja — ühes allkirjadega.

U. koostas uue awalduse. Koosolijad kirjutasid selle'e uuesti alla. Järgmistel päewadel korjati mööda maju allkirju teistelki algatusallkirjade andjailt. Ja mõni päew hiljem saigi riigikogu juhatus ülaltoodud awalduse. Konstaabel P. aga kirja, et ta määratawat N. abikomissari kohale.

Alewiwalitsuse „shnitid" riigirukkilt.

Näljiwate töötute narritamine ja koorimine.

Muidugi jälle Elwas.

Kui mujal omawalitsused töötuile on annud odawahinnalist rukist möödunud talwe jooksul juba mitmel korral, siis Elwas jõuti sellega algust teha alles möödunud nädalal, waatamata sellele, et kohapeal on olemas riigirukki laod. Rukkisoowijaid hakati küll registreerima juba enne jõuluid — töötute pealekäimisel, ja wastawaid allkirju korjas alewiwalitsus tagant järele mitme kuu jooksul weel paaril, kolmel korral. Kuid nüüd siiski paljud saadeti alewiwalitsusest tühjalt tagasi, seletades, et need ilmajääjad ei olewat annud allkirja õigel ajal ja õigel registreerimislehel... Nüüd ei olewat midagi enam parata.

Milline see õige aeg ja õige leht oli, seda keegi muidugi ei teadnud talwel, sest Elwa alewiwalitsus üldiselt on kui kindlus, millel puudub wälisilmaga — rahwaga igasugune lähem side. Puudustkannatajad on nüüd omawalitsuse hoolimatust korraldusest ärewuses, ja nõutult waid kiruwad.

Kuid nurisewad needki, kes õnnekombel sattunud „õigesse registrisse". Sest alewiwal. saab rukki riigilt 7 sendiga kilo, müüb wälja aga rukkiterad 8 s. ning jahu koguni 9 s. kilo. Pole kuidagi mõistetaw, millest on tingitud see 1—2-sendiline wahekasu alewiwalitsusele. Sest rukkiladu asub niiwõrt alewiwal. lähedal, et wäljaandmisele määratud 10 tuhande kilo rukkiwedu jagamispunkti ei läinud maksma 10 kroonigi. Seega 90 kr. jääb „puhast".

Kuid ka jahudelt alewiwal. saab tubli wahekasu. 1000 kilo terade jahwat. kulud (wedu + jahwat. tasu) on umbes 5 kr. Seega samalt kwantumilt wahekasu 15 kr., sest alewiwal. saab rukki 7 s. kilo, müüb jahu aga 9 s. kilo. Kuna suurem osa antud rukkist jagati wälja jahudena, siis siit „tulu" wähemalt 90 kr. ja 10.000 kilole alewiwal. „shnitt" seega ligi paarkümmendtuhat senti!

Kindlasti kulub see summa otse marjaks ära Elwa tühjale ja wõlgadest ülikülLastatud alewikassale, kuid ei ole kuidagi lubataw, et omawalitsus teeb riigilt ja jagatawa toetuse omale tuluallikaks — tööpuuduses waewlewate kodanikkude waewaga kombineeritud sentidelt matti wõttes.

Omakultuuri pidustustest ei saa asja.

Kawatsetud laiaulatuslikud omakultuuri pidustused staadionil eelseiswa juubelilaulupeo puhul jääwad ära, kuna noorsoo organisatsioonid, kes selle pidid teostama, nüüd sellest kawatsusest on loobunud. Põhjuseks tuuakse ette asjaolu, et ettewõte ainelisel wõiwat lõppeda puudujäägiga.

Laulupeo wastukaja Tšehhoslowakkias.

Lähenew juubelilaulupidu on leidnud elawa wastukaja Eestile sõbralikus Tšehhoslowakkia ajakirjanduses. Kirjutistes, mis sealsetes tähtsamates lehtedes ilmunud, suhtutakse wäga soojalt mitte üksi eelseiswale muusikalisele suursündmusele Eestis, waid kogu Eesti riigile ja rahwale.

Eesti Noorsotsialistliku Liidu 7. kongress.

Kaks päewa noorusliste mõttewahetusi.

Ülewaade kongressi tööst

Pärast hästiõnnestunud rünnakmiitingut pühapäewal 9. skp. noorsotsialistlikud funktsionäärid kogunesid „Tööliskodu" ruumidesse, kus kell 3 p. l. toimus Eesti Noorsotsialistliku Liidu 7. kongressi awamine. Awasõnas liidu esimees sm. R. Andresen andis läbilõike praegusest poliitilisest olukorrast ja tööklassi wõitlustest uues, muutunud poliitilises situatsioonis.

Kongressi terwitasid E. S. T. P. Keskkomitee nimel K. Freiberg, E. Töölisühingute Keskliidu juhatuse nimel K. Must.

Kunaaegsed noorsotsialistliku liikumise sõbrad M. Martna ja A. Jõeäär olid ilmunud ja terwitasid isiklikult. E. S. T. P. Wõimlemisrühmade üldjuhatuse terwituse tõi E. Joonas, E. Tööliste Hariduslíidu juhatuse nimel õnnitles L. Metslang. Akadeemilise Sotsialistliku Ühingu nimel P. Wihalem. Järgnewalt terwitasid H. Jõküll E. S. T. P. Tallinna komitee nimel, A. Pirion E. S. T. P. Wõimlemisrühmade Tallinna ringkonna nimel ja E. Tehwe Üliõpilasseltsi „Ühenduse" sotsialistlike üliõpilaste nimel. Kirjalikke õnnitlusi kongressile oli saabunud Läti, Taani, Hollandi, Austria, Bulgaaria ja Prantsuse wennasliitudelt ning Sotsialistlikult Noorsoo-Internatsionaalilt.

Kongressi rakenduse järele saab sõna erakorraliseks teadandeks Tallinna delegaatide nimel M. Scher, kes esitab fashismiwastase resolutsiooni, mille esimeses osas liidu „Kongress awaldab sügawat kaastunnet Saksa orjastatud töölisnoorpõlwele ja kogu Saksa töölisklassile."

„Tellew fashism Eestis püüab muuta selle maa Hitleri prowintsiks." Resolutsioon märgib, et üksikud kodanluse rühmad püüawad kasutada olukorda töölisklassi lõplikuks allasurumiseks.

Resolutsiooni lõpposa wäidab, et „Saksa sündmused, kuid ka sündmused omal maal hüüawad kõigi maade sotsialistlikule noorpõlwele: Waenlane on omal maal! Töölisnoorpõlwe wõitluse aktiiwsus peab tõestama fashismi ja waimustama meeleheitele wiidud rahwahulki sotsialismi sihiga! Sotsialismi uue tõusu ettewalmistamine on praeguse noorsotsialistliku liikumise ülesanne! Sotsialismi päralt on tulewik! Wõitlus igaladilise reaktsiooni wastu! Kõik jõud wõitluseks fashismi wastu sotsialismi eest!" Resolutsioon leiab üksmeelse heakskiidu. Lauldakse „Punast lippu".

Tegewusaruandega esineb liidu sekretär O. Pärn, kes märgib üksikasjalikult iga liidu sammu, toob arwulisi andmeid ja jõuab kokkuwõttes otsusele, et liidu kui ka üksikute ühingute tegewus on muutunud reeglipärasemaks ja wiljakamaks. Selle töö mõju saab nähtawaks ja julgustab meid senisest suurema meelekindlusega ja tahtega astuma wastu uue tegewusaasta ülesandeile.

Tegewuse ja rahaline aruanne kinnitatakse.

Selle järele kongress asub referaatsükli „Noorpõlwe organisatsioonilised ülesanded" kuulamisele.

Esimesena refereerib R. Andresen ainest „Ülewaade noorpõlwe praegusest rahwuswahelisest seisundist, noorpõlwe organiseerimisnõude asetamine". Referent käsitab sotsialistliku noortelíikumise wormide ja ideoloogia kujunemisjärku Kesk-Euroopa arenenud tööliseliikumisega maades, kui ka Põhjamaades marksistliku sotsialismi käsituse lewimine ja juurdumine Saksa „noorsotsialistide" organisatsioonis, Austria, Belgia ja Schweitsi sotsialistliku noorpõlweliikumise soowi ja püüdu tõmmata kaasa ka täisikka jõudnuid ja wanemaid noortekihte. Põhjamaades aga püütakse senisi liigset wanaealist noortest wärskendada noorema earühmade loomisega ja noorte kaasatõmbamisega. Peame üheltpoolt noorte liikumist wanadusastmelt tõstma, et kujundada aktsioonwõimelist noorfronti (nagu Austrias), teiseltpoolt aga alla wiima ja niiwiisi noorsotsialistlikust liikumisest kujundama mitme erinewate earühmade föderatsiooni.

Referent esitas wastawad teesid, mis kongressi poolt kiideti heaks.

Teisena refereerib E. Tuiman „Kesk ja noorema astme organiseerimisest", kes oma ettekandes andis rea praktilisi ja tulusaid näpunäiteid nooremte (algkooliõpetajate) werbimiseks, nende jaoks eritöögruppide moodustamiseks, kaswatustöö korraldamiseks neis gruppides ja earühmitiste tihedama koostöö aruandmiseks. Ka seegi referent esitas oma teesid.

Kolmas referent O. Pärn, käsitades „Wanema astme töökorraldust", andis konkreetse kawa wäljakaswawate ja täisealiste noorsotsialistide rakendamiseks noorsotsialistliku liikumise seespool ja üldises tööliseliikumises, näidates wõimalustele, kuidas noorte inimeste teadwus kujundada sotsialistlikuks. Referendi poolt esitatud teesid kongress tunnustab üksmeelselt wastuwõetawaiks.

Kongressi esimene päew lõppes noorsotsialistliku organisatsioonitöö näituse külastamisega, huwitawate wäljapanekute waatlemisega ja hiljem omawahelise kooswiibimisõhtuga.

Esmaspäewal, 10. apr.

kongressi teine päew algas läbirääkimistega pühapäewal ettekantud referaatide tsükli kohta.

L. Metslang wäidab sõnawõtus, et nooremad funktsionäärid tööliseliikumises, eriti noorsotsialistlikust liikumisest wõrsunud seltsimehed eriti suuremates keskustes on liigselt ülekoormatud. Selles peitub teataw hädaoht. Rõhutab differentseerumise ja spetsialiseerumise wajadust. Soowitab tööprotsessis olewad noored juhtida ametiühinguisse ja ametiühingute noored noorsotsialistlikkudesse ühingutesse. Muidu wõib tekkida eriline noorte ametiühinguline liikumine, mis aga pole otstarbekohane.

E. Tuiman nõuab, et noorsotsialistlikud funktsionäärid senisest weel enam tähelepanu omistaks teoreetilistele õpingutele, et süweneda sotsialismi põhiprobleemidesse. Peame endilt ise nõudma tüsedat teoreetilist ettewalmistust, enne kui koormakšime endid liigselt praktiliste ülesannetega. Soowitab erilist tähelepanu pöörata suurkäitiste noorte werbimisele linnades.

R. Andresen: Ülekoormatus tuleb sellest, et kuulume mitmesse organisatsiooni. Naaske olla mitmes organisatsioonis juhtiw tegelane ja teha ühtlasi ka nende organisatsioonide juhtimise tegelise töö. Peab kujunema tööjaotus. Noorsotsialistid keskmiselt on rohkem teoreetiliselt teadwustatud, kui parteiliikmed keskmiselt. Peatub üksikasjalikult noorte rakendamiswõimaluste juures sotsialistliku üldliikumise raamides.

R. Ruus rõhutab efektide tähtsust moodsas agitatsioonis töölismasside mõjutamise ja aktiweerimise otstarbel.

L. Metslang rõhutab üksmeele wajadust tööliseliikumise seespool.

Referent Pärn lõppsõnas arwab, et ülekoormatus on ajutine ja üleminekuajajärgu nähe. Meie hoogsalt kaswaw sotsialistlik liikumine wajab rohkem funktsionääre, kui suudetakse neid praktiliselt ettewalmistada. Mitmes organisatsioonis tegeledes noor leiab oma huwidele, kaldumustele ja wõimetele wastawad ülesanded. See on parem spetsialiseerimise wiis. Meie organisatsioones ei õpita kalkuleerima, kombineerima ega intrigeerima — usun see on siiski meie positiiwne joon.

H. Juhwelt kannab ette mandaatkomisjoni aruande, millest selgub, et kongressil wiibis 63 hääle- ja 18 sõnaõigusega saadikut.

Referaatide tsüklist: „Kriis, noorpõlw, sotsialism" J. Rebane esineb esimesena teemil: „Mille all kannatab noorpõlw, mida tuleb talle anda." Huwitawat ettekannet jälgib kogu kongress kiindunult. Referaadist tuletatud resolutsioon wõetakse esitatud kujul wastu.

Teisena L. Metslang oma referaadis püüab anda wastust küsimusele, millised majanduslikud nõuded kaswawad noorpõlwe kannatustest, mis määral ametiühinguline ja üldine tööliseliikumine näiwad rahuldada ja peawad rahuldama noorte nõudeid. Referendi poolt teesidesse kokkuwõetud seisukohtadega ühineb kongress üksmeelselt.

Teesides öeldakse muuseas:

Massiline tööpuudus walitseb kinna ja maa töölisnoorpõlwe keskel. Alg-, kesk- ja kutsekooli ning töökohtadel õppeaja lõpetanud noored ei leia töövõimalusi. Ja neid, kes weel tööl on, wallandatakse kriisi suurenedes. Kestew tööpuudus laostab töölisnoorpõlwe füüsiliselt ja waimselt.

Noorsotsialistlikud ühingud peawad töölisnoorpõlwe majanduslikkude hädade pehmendamiseks koos E. S. T. P.-ga ja Eesti Töölisühingute Keskliiduga astuma mõjuwaid samme. Töölisorganisatsioonidel tuleb organiseerida töölisnoorpõlwele omaabi ja nõuda, et riik, omawalitsused ja kõik wastawad awalikõiguslikud asutised seadusandlusega ja järjekindlate korraldustega pehmendaks töölisnoorpõlwe kriisiraskusi, aluseks wõttes Rahwuswahelise ametiühingute liidu ja Sotsialistliku Noorsoointernatsionaali noortekaitse programmide nõudeid.

Liidu juhatusel ja noorsotsialistlikkudel ühingutel tuleb täie jõuga toetada wabaametiühingute werbimistööd ja lewitada töölisnoorpõlwe keskel wabaametiühingulise liikumise põhimõtteid. Wabaametiühingute tugewnemine soodustab töölisnoorpõlwe majandus- ja sotsiaalpoliitiliste nõuete teostamiseks.

Läbirääkimistel E. Tuiman soowitab tutwustada ja propageerida noorte hulgas Sotsialistliku Noorsoo-Internatsionaali noortekaitse nõudeid. Esialgu on neil peamiselt agitatsiooniline wäärtus, kuid hiljem need wõiwad muutuda mõjuwaks relwaks meie käes.

P. Wihalem lisandab asjatundlikke märkmeid referaatidele. Sotsialismi teostamise küsimused peawad meie töökawas seisma esiplaanil. Tuleb selgitada tõelise rahwusluse ja internatsionalismi wahekorbi. Maa ja linna wastuseadmist wõime meiegi kasutada, näidates, et linnas arenenud kapitalism on tõepoolest süüdi kõikides praeguseaja kriisihädades.

J. Mihkelson: Ametiühinguliises liikumises on tekkimas sõbralik töökontakt wanemate ja noorte tööliste-ametiühinglaste wahel. Seda nähet tuleb süwendada. Noorsotsialistid peaksid hoolitsema, et populariseeritakse rahwuswahelisi noorte-naiste ja lastekaitse nõudeid.

Kongressi wiimasel istangjärgul esitab Li Karoll liidu 1933/34. a. tegewuskawa ja eelarwe.

Tegewuskawa loetleb rea nõudeid organiseerimistöö korraldamise, elawa ja wiljaka propaganda arendamise kohta. Wõitlus noorte eluwõimaluste eest, noorte sotsiaalolude parandamine on ka noorsotsialistide ülesandeid koos partei ja ametiühingutega. Tihendada koostööd parteiga, jatkata energiliselt sotsialistliku kaswatuse ja kultuuritöö arendamist kursuste, õpiringide, kirjanduse jne. abil.

Korraldada warem fikseeritud põhimõtete alusel eriringide ja sektsioonide tööd. Püüda liidule luua majanduslikult stabiilsem ja püsiwam alus. Esitab eelarwe.

Töökawa ettekandmisele järgneb elaw sõnawõtt, kus kõik saadikud rääkiwad innukalt omi südamesoowe liidu organisatsiooni wäljaarendamiseks teid näidates ja lisandusi tehes püstitatud tähistele üheks tegewusaastaks.

Adamson (Türi) soowitab otsida wõimalusi palgalise sekretäri ametisse panemiseks.

Hallop soowitab enam plaanikindlalt toimida organisatsioonide ülesehitamisel ja tähele panna, millised on kohal sotsiaalsed eeldused noorsotsialistliku liikumise tõusuks.

Ruus soowitab ühingutel ja ühingute funktsionääridel teha wastastikke külastuskäike.

Andresen selgitab, et ühingu loomiseks peab algatus tulema kohapealt. Keskkoha instruktorid ei saa elujõulist liikumist tekitada seal, kus puuduwad kohal wõimelised osuslikud funktsionäärid.

Rebane soowitab werbida tööstusõpilaste koolides õpilasi. Arwab, et wõiks teha sunduslikuks kõikidele noorsotsialistidele, et need kuuluksid noorwalwurite wõi wõimlemisrühmadesse, kus need kohapeal olemas.

Piht peab õigeks organiseerimisprintsiibiks seda, et kõikidesse linnadesse ja muudesse keskustesse tekiksid elujõulised ühingud.

Pärn: Ei tule kõiki lootusi panna keskkohale uute ühingute asutamisel. Muidugi keskus aitab igati kaasa. Soowitab tegewusaasta jagada neljaks tegewusperioodiks, eriliste üritistega ja loosungitega.

Tegewuskawa ja eelarwe kinnitatakse esitatud kujul.

Walimistele asudes walimiskomisjoni esindaja E. Tehwe ettepanekul otsustatakse walida 15-liikmeline liidu juhatus ja 5-liikmeline rewisjonikomisjon. Juhatusse walitakse ühel häälel R. Andresen, L. Karoll, A. Masing, L. Metslang, M. Mihkelson, O. Pärn, P. Rummo, E. Tuiman, J. Weberman — Tallinnast; A. Aben — W.-Wändrast, E. Eilson — Tartust, H. Juhwelt — Paidest, A. Piht — Haapsalust, J. Rebane — Tartust ja R. Ruus — Türilt.

Üksmeelne kongress lõpeb esmaspäewa õhtul R. Andreseni lõppsõna ja wõimsa „Internatsionaaliga". Siis walguwad taas laiali sotsialistliku noorpõlwe agarad usaldusmehed, paljud weel jääwad liidu järgnewaile kolmepäewastele kursustele ja lahkuwad alles nii uues töö-optimismis, sotsialistlikus wõitluswaimustuses eesmärgiga kanda sotsialismi lunastawat sõna laiadesse töölisnoorte hulkadesse.

Wäljamaalt toodi tsementi.

Eesti tsemendist odawam ka ühes kõrge tolliga.

Pikemad aega kestawad läbirääkimised ja kauplemised tsemendiwabrikutega tsemendi hinna alandamise asjus. Teatawasti on meie wabrikute tsement ebaloomulikult kallis. Ei majandusministeerium ega jällemüüjad pole suutnud murda wastuseisu. E.T.K. on püüdnud juba aastaid mõjutada wabrikuid järeleandmisele, näidates ära missuguste hindadega müüakse tsementi wälismaal. Kõik on olnud asjata.

Wabrikud püüawad seletada, et wälismaalt pole wõimalik odawamalt tsementi saada ning et nemad peawad oma ettewõtted panema seisma, kui hinda alandatakse. Sealjuures loewad nemad loomulikuks, et kahe suure tsemendiwabriku administratsioonikulud ja diwidendid tasutaks neile harilikus suuruses eesti tarwitaja poolt, waatamata, et meie tarwitame ära ainult osa ühe töövõimest, kuna teine wabrik seisab ja seiswa wabriku direktorid saawad palka ja aktsionärid diwidente teise wabriku tuludest.

Et kord lõppu teha teoreetilistele waidlustele, on E.T.K. tellinud wäikese partii, 500 tonni, priima inglise portland tsementi, mis teisipäewal juba jõudis Tallinna ning saadeti maale laiali.

E. T.K. müüb seda kaupa franko wagun Tallinn hinnaga 1 kroon 75 senti 50-kiloline kott, mis siin tarwitatawa hariliku püti hinnaks teeb wälja 5 krooni 95 senti. Siinsed wabrikud müüwad praegu Tallinnas püti tsementi paberkottides hinnaga 6 krooni 85 senti ja puust püttides 7 krooni 35 senti. Nii on inglise tsemendi hind oma 15% odawam, waatamata, et iga püti eest maksetud tolli 2 krooni 21 senti ning wasluutamaksu 42 senti. See lühikene arwestus näitab, kuiwõrt palju odawamalt peaksid meie wabrikud müüma, kui nad wähegi tahaksid olla wäliswabrikute tasemel.

Meremehed palgawõitluses.

Kui palgakärpimisest ei loobuta, kuulutatakse streik.

Laewaomanikkude kawatsuse puhul kärpida meremeeste palku 8—12%, peeti pühapäewal Tallinnas meremeeste organisatsioonide koosolek.

Wõeti wastu resolutsioon:

Meremeeste üldkoosolek arutades palgakärpimise küsimust, peab lubamatuks ja õigustamatuks laewaomanikkude kawatsust kärpida järjekordselt meremeeste palku.

Koosolek leiab, et meremeeste organisatsioonidel, koos teiste palgateenijate organisatsioonidega, tuleb astuda otsustawalt palgakärpimise wastu. Wabariigi walitsusel tuleb wahele astuda ja meremeeste mitteõiglane palgakärpimine ära hoida. Kui läbirääkimised ja wabariigi walitsuse waheleastumine tarwilikke tulemusi ei anna, tuleb kõikidel meremeeste organisatsioonidel asuda streigi läbiwiimisele.

Koosolek kutsub üles kõiki meremehi koonduma wiimaseni palgawõitluse ühisrindesse, et tagasi lüüa rünnak palkadele ja töötingimustele.

Lugege „Rünnak"

Harjumaalt.

Keila töötute protest.

Keila teotatöölised on saatnud Harju maawalitsusele awalduse, milles protesteeritakse hädaabitööde tööle wõtmise korra kohta. Keila lähedal asuwatele maawalitsusele korraldada wiewalle hädaabitöödele.

Leitakse ka mitme Keila majaomaniku nimed, kes hädaabitöödele wõetud, kuna samal ajal tõsised puudustkannatajad tööta on. Wiehtoole wõtab kohalik teenistus. Maawalitsus asub asja selgitama.

Wäikesed tükitöötajad Arukülas.

Arukülas on hädaabitööna raudtee parandus. Selleks toodi Tallinnast kohale ligi paarikümmend meest. Töö on tükitöö ja makstakse kantmeeter: paekiwi tõstmise ja killustamise eest 150 snt. — 10 snt. teeskillustamise eest. Et teenida hädaabitöödel ettenähtud päewapalga normi, peaks mees 8 tunniga kildustama kantmeetri kiwe. Tegelikult ei suuda seda teha aga ka kõige wilunum ja tugewam mees. Nii teenitakse siin tükitööga umbes 80—150 s. päewas, nõrgemad weel wähem. Selle palgaga tuleb makseta korter linnas ja maal ning elatama enamasti perekonnaga.

7. aprillil jätsid töölised töö seisma ja nõudsid palgatõusu, kuid tagajärjeta. Seletati, et töönorm on kindlalt määratud ja hinnatud asjatundjate komisjoni poolt ja seda muuta ei saa. Imelikud asjatundjad!

Tartumaalt.

Kontwõõrad puesitasid sünnipäewalist.

Pühapäewa õhtul jaid W.-Kuuste wallas Walter Kimmeli talus puesitadud kohalikud noormehed August Kuttel, Kaju Parek ja Richard Grünberg.

Kimmeli talus peeti sünnipäewa ning sünnipäewalise seltsi tuli ka kõik tempeõõrastena Peter Saarte, Johannes Raait ning wennakesed Rudolf, Albert ja August Puuud. Wiimased hakkasid sünnipäewalistega tüli norima, mis areneb peale weriseks löömingaks. Kurimata tulaliste haawasid puesid abile, kusjuures Kuttelu ja Parekil haawad on eluohtlikumad. Haawatud toimetati Tartu haawakliinikusse.

Koolipoiss miljonäriks.

Eesti reserwi kaswandustelt loterii peawõidu — 1 milj. senti wõitis Tartus Treffneri gümnaasiumi 4-da klassi õpilane Erich Hirna, kelle wanemaid wanakraami kauplus Valgakülas asub.

Haaslawa kogumeeste rünnak wallakoolidele.

Sügiseti wallawalitsuse koolidele Kraawi ja Haaslawa koguwõlameded oma pimedat rünnakut koolidele koolidele.

Nimelt 1933/34. a. koolide eelarwe wõi tundmatud kärpinud eelarwet peale wõrra oma enamusega seda aeb, mida teid on praegu weel mõni mees rohkem.

Sotsialistid kaitsesid küll koolide seisukohti, kuid wähemusse olles ei suutnud nad wõta eelarwet muudatud kujul. Järgmised eelseisewad walimised toowad siin kindlasti parandust.

Pärnumaalt.

Linn.-eraramaks Pärnus wäheneb.

Pärnu linnawalitsuse wõttis otsuseks kinniswarade hindamise, mille järele nende hind õige tunduwalt wäheneb. See on kinl majaperemeestele, millise summa wõrra tuleb makse tuleb suurendada wõi kulusid kärpida.

Sindi jääb uuuta.

Sindi alewiwolikogu tunnitas s. f. „Waiju" plaani uuuta ehitamiseks. Uuuta ehitatakse vealepoole paiku, parke lähedale.

Järwamaalt.

„Järwa Teataja" toimetaja pokrt.

Rakwere-Paide rahukogu istungil Paides oli arutusel „Järwa Teataja" wastutawa toimetaja Willem Wesarti süüteo ai ajalehe kirjutise kohta: „Iwa pagar muudkui mestselib".

Süüdistusest selgub, et Iwa pagar R. Taries süüdistas ümbrandunud R. Lebuit oma auheawamises, kuid ebatõenäolt sai ka rahukogu mõistmine Lebuit õiglaks ja pannud kohtunud „kanalaste" pagari kauba.

Seeaa ai „Järwa Teataja" kemmunud walelateid kohtumõiste nõol, ei kohtu ei mõlemaid aitnes Lebuit süüdi mõistnud.

Rahukogu mõistis nüüd sebe wastutawa toimetaja Wesarti nadalaks arestit ja lisaks sellele 50 kr. rahatrahwi, ehk maksujõuetusel 2 nädalaks arestit.

Wiljandimaalt.

Tervjate paklamine loid.

Talurenditsate paklamine on praegu weel õige loid. Peretellimine naib harjpunkti jõudwat wajt aprilli lõpus.

Eelmise aastaga wõrreldes näiwad palgad weidi langenud olewat, kusjuures on märgata, et rahapalgalt rohkem naturaalpalgale üle minnakse.

Õpetaja Kõiw lahkus.

Konsistooriumis oli arutusel Halliste kirikutüli, kus koguduse ei leni õpetaja Kõwiga. Peale läbirääkimisi esitas õp. Kõiw lahkumise teadaande, millega ta paneb maha Halliste koguduse õpetaja koha.

Wirumaalt.

Puskariwabrik Undlas.

Rakwere kriminaalpolitsei tabas Undla wallas Ertagusse küla talupidaja Herbert Janlbaumi juures salajase puskariwabriku. Wabriku sisseseade, koormatäis aitmeiugusid ja tunni walmis meoliga konfiskeeriti.

Narwa jaab wakfali postkontori.

Lähemal ajal awatakse Narwa raudteejaamas postkontor, mis juba aastaid natwalaste suurem soow. Warem jeisis postkontori awamine seeparatt, et ei leitud sellele wastawaid ruume. Hiljuti käis aga wastaw komisjon kohal ja leidis, et postkontori jaoks jaamahoones on wastawad ruumid olemas.

Muudatusi Narwa maksuameti koosseisus.

Narwa abimaksuinspektor Freiberg on nimetatud Tartu abimaksuinspektoriks ja Tallinna maksudewalitsuse wanem ametnik Malts Narwa abimaksuinspektoriks. Narwa maksuameti ajaajaja Israel widi üle Tartu, kuna tema kohale teine ametnik weel määramata.

Walgamaalt.

Omanikuta salakaup kiirrongis.

Riiast tulnud kiirrongi rewideerimisel Walga jaamas leidsid tolliametnikud ühe waguni wäljalaigukohalt neli pakki, milles oli salakaup. Kahes pakis oli Riia wabriku märkidega siid ja kahes pakis oli kunstsiidi. Omanik oli salakauba tabamise kartusel nähtawasti maha jäänud.

Tsemendi- ja betoonitööde kursused

ins. A. Grauveni juhatusel kestawad weel kuni aprilli lõpuni. Loengud on iga kesknädala õhtul k. 7—9 õht. Raudteelaste kodus, Kopli tän. 7-a. Tegelikud tööd on pärast pühi. Soowijatakse kuulama tulla, kes asjast huwitatud.

Laupäewast — tänaseni.

Kaks pankrotmeistrit wõlawangi.

Tallinna-Haapsalu rahukogu tunnistas maksujõuetuks Tallinnas üldtuntud lihunikmeistri Johan Jokka ja endise waadiwabrikandi Morits Gontscharski. Ühtlasi tegi kohus määruse mõlema mehe wahialla wõtmiseks. Joh. Jokka — eesti korpolentsemaid ja kaalukamaid mehi, kes wahest esines ka maadlejana, oli aastaid tagasi rikas mees. Tal oli worstitööstus, mitu lihakauplust, lihunikuäri ja ... Nüüd on see hiilgus kõik läinud ... ja kuna Jokka oma wõlgasid ei suuda maksta, lasksid wõlausaldajad ta nüüd wangi panna.

M. Gontscharski oli warem Tallinnas waadiwabrikant ja kõigiti rikas mees. Nüüd ei suuda ta aga enam oma wõlgasid korraldada ja peab wõlausaldajate nõudel trellide taha minema.

Tööpuudus wiis töömehe surma.

Järwa ja Rahumäe jaamade wahel surmas enese kõrgepinge waoliga Nõmmel elutsenud kingsepp Johannes Wihtmann, 54 a. wana. Mees on kirja maha jätnud, milles ütleb, et läheb surma tööpuuduseit. Juba 3 kuud olnud ta tööta. Selle aja eest on üür maksmata, poes ja lihakarnis wõlad. Kuna ka tulewikus olukorra paranemist ei olla ette näha, siis otsustanud mees end tappa.

Ka Eesti juutkond protestib.

Pühapäewal pidas Tallinna juutkond protestkoosoleku juutide tagakiusamise wastu Saksamaal. Peale rea sõnawõttude, wõeti wastu resolutsioon, milles ühinetakse kogu maailma juutkonna ja kogu tsiwiliseeritud inimkonna protestiga praegu Saksas sündiwa barbaarsuse wastu, mis mürgitab rahwuste rahulikku kooselu ja hãwitab kultuuri ja tsiwilisatsiooni.

Maakondlikud tuletõrjepäewad.

Maakondlikud tuletõrjepäewad ühes kursustega peetakse Wõrus 29. ja 30. aprillil ja Walgas 6. ja 7. mail. Neil tuletõrjepäewadel tuleb arutusele ka maakondliku tuletõrjekogu asutamise küsimus.

Haakristlaste kaabaklus Tallinnas.

Wiimastel öödel on hitlerlased ennast ka Tallinnas liigutama hakanud. Mitmes kohas on seintele punase õliwärwiga maalitud haakriste. Muuseas on ka Narwa maanteel asuwa juutide kultuuriühingu „Bjaliku" seintele ja sildile maalitud haakriste. Mõne äri aknale on kleebitud paberist pealkirju „Jude". Kaabakad on senini tabamata.

Mälestusehituste püstitamine kontrolli alla.

Teedeministeeriumi poolt on maksma pandud kord, et mälestussammaste ja monumentide projektid tulewad lasta läbi waadata ja heaks kiita wastawate asutiste — kohaliku omawalitsuse ja teedeministeeriumi poolt — enne kui nende järgi ehitama hakatakse. See hoiaks ära igasuguste monstrumite püstitamise ja tagaks wääriliste mälestusehituste tekkimise.

Wangistati Eesti aukonsul Berliinis.

Berliinis wangistati suurärimees S. Rund, kes on Berliini suurema bensiiniäri ja autogaraashide omanik. Ta on ka Eesti aukonsuliks Berliinis. Rundi süüdistatakse tollimata ameerika bensiiniga kauplemises.

Kas siin tegelikult mingisugust wäärnähet on, wõi on wangistamise tõelikud põhjused puhtpoliitilised — R. on juut — seda on raske teada.

Kohe peale juurdluse algustamist Rundi wastu, esitas R. Eesti saatkonnale aukonsuli kohalt lahkumise palwe.

Majanduskriis pehmenemas?

Intuajamisel ajakirjanikele tähendas majandusminister J. Jürman, et wiimased kuud näitawad erilist optimistlikku tendentsi, mis laseb oletada, et kriis Eestis on pehmenemas. Raha laekumiselt riigikassasse olid wiimased kuud õige head, paremad, kui oodata wõis ja kui kärbitud eelarwe loodeti 1. aprilliks — otsotsaga kokku wiia, siis eelarwe ... lõpeb wastu ootust 51.000 kr. ülejäägiga.

Kaks uut sõnalawastust.

„Olen 26-aastane" „Tööliseteatris". „Seljuurdlus" „Estonias".

Ungarlase Zinvan Mihály „naisdend elust ja teatrist" — „Olen 26-aastane" on lawastatud minewal nädalal Tööliseteatris, mis on sünnitud rohkem küllaldase aktuaalsusega meie aja majanduslikust hingelt. Millest on selle nädalaks? Kõike moodsamaid asjust — kriisist, tööpuudusest, miljonäride wilerikest langenud inimesteni, kes ei tea, kuidas elada, ent kelles weel pole surnud elujanu, samuti loomulikult õnne järel. Uues proosalise draama 26-aastaseid noorukeseit, kes taotab oma wileriu koha, seega elusõrmalisele. Mis seltsist igapäewaseit looleist mängida! Mis draama see on, kus puudub keerukam intriga, kus ilmselt teatud tendents on halwasti peidetud, kus põlegi peetakse sõltub mingist moraalipoolist. Wiiruseid kaheldamatuid hääle kostis, kui idanud suutel Riia wene teater sama näidendiga menukalt etendas Tallinnas. Aga üüskui ette nähes seda laadi etteheiteid on autor walmistanud õhtuks parodeeriwad teatris, mis masendawamalt keskmisele loodavale. Keskmine kodaniane ei taha teatrist, samuti meie teatrist, elust see sageli on liig majanduslikud, wiletsaid ja wiimatawat mustawalitu, kunstilist ja maailmawaatelist sisu, kus kõik ärmeliselt lõpeb, sest ei aruta kogelt ta seda näeb. Mis on, et elus on teisiti, mis teh, et ta 90 protsenti töötud 26-aastaseid seisawad enesetapmise läwel kullap teatrisse selleks ju minnakse, et seda mitte näha.

Nagu üteldud, näidend pole halwasti kirjutatud, ja teatri parodeeriwa elustab tegewust tunduwalt, sest ühtlasi aitab idee teramamaks .... Tükk on ehitatud kontrastide eitlesemisele — ühel pool töötute meeleheide, teisel pool rikaste pritsimine ... Wahest liig sümboolsegi lawastuseade, kuid autoril on õnnestunud selleks wastukaal anda. Lawastaja on omalt poolt wahenäiguidega seda kontrasti weelgi teramamalt rõhutanud. Neid kaunimuseks ülesandeks oli seda ette tõsta, wastawat meeleolu luua. Ning tugewasti see aitas näidendi tundeliku ilmendada.

Tundub, et kr. Põldroos lawastajana wõib seekord wäle uue limustise kirjutada oma kunstilise kroonikasse. Nagune sama näidendi Riia wenelaste mängituna, paaris see tugewamalt ... Nüüd „Tööliseteater" on lawastanud siiski suurema elawuse, suuremat meeleolulise elluse, ehk just wõrdlemisi ... On ... lawastajatega koostanud taustanumbrid tehnilisti hääl tuleid, kuid ... Wiimaselt H. Tohwelman on siin teinud tubli töö. H. Tammede walgusefektid ja projektsioonipildid, nagu lawapildid üldse, leidsikud ja näidendi üsuga kooskõlas. Kõige selleg harmoneeris hästi J. Walsi seatud saatemuusika.

Muidugi oli hää, et pääosa oli antud J. Moorile. Kes teine oleks wõinud selliseid ieesmise nõtmise ja kindlusega esitada meile 26-aastase igapäewast traagikat? Paremaid ja sobiwamaid Moori oli Realiteedi illusioon oli nii tugew, et esimese pildi lõpul, kui näitleja algab mängu saale publiku keskel, publik ja kohal wiibiw politseinik hakkas tahtmatult kaasa mängima. Keda teiseit suureawalikkeit tegelaskonnast esile tõsta? Pea kõik täiesti omal kohal, mõned ehk weidi nõrgemad. Uusi nimesid esines, kel näib olewat lawalist närwi.

Publikut saal lõhkemiseni täis.

*

Max Alsbergi ja Otto Hesse kriminaaldraama „Seljuurdlus" on õiguslik kohtureportaazh ja ennemini kohtureporterite huwi äratama. Üks autoreist olewat tuntud adwokaat ja teos üle tunnetud kohtueksimuste wastu, kaldudes adwokaate õigustatlidatena ehk weidi ülehindama. Muidugi tuleb teose sisuga täiesti nõus olla, tunnustades, et kohtueksitus on wäga igapäewane asi. Rahwale aga teose wäärtus seisab üldtunnustatud õpetlikkusest palju kaugemale ei ulatu. See on kirjutatud naiwselt ja abitult täis ebalawalist, igawat liigitust. Inimkujud on waid nukud, mis pandud idee teenistusele, igikupärase jumeta ja wärwita. Arengut, dünaamikat ei ole, juurdlusprotsessi paigaltammumine algusest lõpuni. Üks ja sama, ikka jäwad wõned — ja see tüütab lõpbeks, küllästab lõrini. Kogu näidend on paljalt pilt walesti suunatud eelarwamusest walesele juhitud kohtuuurija hämmastawalt ülekohtusest arwatawa süüdlase ülekuulamiseit, kuid selle esitamiseks oleks ühest waatusest olnud enam kui küllalt. Nüüd pidi publik seda nautima wiie waatuse kestes. Kohtu-uurija perekonnaliigete wäikesed seiklused, mis toodud juure waatuste täiteks, ei ole kuigi tugewas seoses näidendiga ja jooksewad poolikuna liiwa.

Kahju on raisata teatri jõudu sellise tänamatu tüki lawastamisele, kuid H. Paris oli kõik teinud, mis tema wõimuses seisis. Pisitööd rohkesti, kaalumist ja mõõtmist, et see kõpus juba silmagi paistma.

Pääosa A. Lauteri käes, kelle kohtu-uurija oli loogiline ja peensusteni läbikaalutud. Mask hää ja mäng weenew, kuid üksikud mängulised ülepakkumised oleksid ehk wõinud ära jääda. Küllalt rahuldas ka K. Lents süütu kannataja wõrdlemisi raskes osas. Algaja kohta draama alal rimnustustwäärilw. Weenew ja kindlapiiriline oli R. Pinna kohtuuurija naise osas. Toreda tüübi andis H. Laur kabareekunstnikust, samuti J. Tõnson büroo ametnikust.

Oskar Kurmiste.

Kiri toimetusele.

W. lgp. „Rahwa Sõna" toimetajale.

Palun alljärgnewale õiendusele Teie lugupeetud lehes lahkesti ruumi lubada.

„Rahwa Sõnas" nr. 76 f. a. on awaldatud kirjutis pealkirja all „Wäärnähted kaitsewäes", kus muu seas tuuakse esile, et wäeosade majapidamiste rewideerimisel riigikontrolli poolt olla selgunud, et paljudes kohtades majandusülemad ei ole puhastele puhkusele lastud sõdurite toidult maha arwanud ja on niimoodi puhkusele läinud sõdurite arwel omale „puhast" teinud, ja et need summad olla nõutud sisse majandusülematelt. Need teated on täiesti alusetu, sest kõik summad, mis jäänud üle sõdurite toidult mittemahaarwamisest puhkusele laskmiste puhul, lähewad wäeosa säästusummadesse aga mitte majandusülemate taskuisse. Järelikult ka tagasimaksud säärastel juhtudel on sündinud säästusummadeisse aga mitte majandusülemate taskuisse. Edasi öeldakse kirjutises, et on awastatud juhuseid, kus majandusjuhid, oma huwisid silmas pidades, olla kaitsewäe kaubamuretsejatega kokkuleppe teinud ja wiimastele makstud kõrgemalt turuhinnast. Ka see teade ei wasta tõele, sest nagu riigikontrolli rewideerimise aktidest selgub, ei ole makstud üheski wäeosas ainete eest üle keskmise turuhinna; samuti ei ole tõendusi selle kohta, nagu oleksid majandusjuhid kaubamuretsejatega kokkuleppe teinud isiklikudes huwides.

Lugupidamisega T. Rotberg, kindralmajor, warustusewalitsuse ülem.

PÜHA PORNOGRAAFIA

Inimest walitsewad sugutung ja tapmistung. Sugutungi rahuldamine kaudselt. Mis on jumalaarmastuse ülemlaulud? Ristiusk on sadismi eriworm.

Tartus ilmuw „Rationalist" toob oma wiimases numbris M. Laossoni hawitawa artikli pealkirja — „Püha Pornograafia" all. Kuna seal käsitatud mõtted peaksid huwitama ka meie lugejaid, siis awaldame artikli lühendatud kujul.

Urgtungideit, mis inimest ja loomariiki walitsewad, on wõimsamad

sugutung ja tapmistung,

seksualism ja sadism. Nende tungide ürgsemaks rahulduswormiks on wastawalt asjekohased suguelulised ja wastast-häwitawad toimingud — koituse (suguakti) ja tapmise näol. Inimese juures on ühiskondliku elu ja kultuuri mõjul wälja kujunenud kaudsed tungide rahuldamise wiisid. Seksualsuse ja sadismi lõdwendamine on wõimalik mõttes, kujutelmades, fantaasias. Tungi üleskittsutamiseks ja järgnewaks lõdwendamiseks piisab sõnadest, piltidest, lõhnadest ja sümboolsetest liigutustest.

Sadismi rahuldati wanas Roomas

weriste waatemängude,

gladiaatorite wõitluste lawastamisega, s. t. ainult nägemismuljete abil. Keskaegsed rüütlite turniirid, inkwisitsiooni tulerõidad täitsid sama otstarwet. Kukk- ja härjawõitluste tagapõhjas seisab tapmisrefleks, ja moodsate poksiwõitluste puhul on rahwas seda rohkem rahuldatud, mida rohkem lõmastuwad poksijate näod. Wihale, mis on teatawasti tapmistungi saatew tundetoon, wõib inimest ajada sõnadega. Ja nagu sadismi wõib rahuldada piltide, härjawõitluste ja waatemängudega, nii wõib teda rahuldada ka sõnadega, sõnade kaudu loodud kujutelmadega, sõimamisega. Tõnowa-jengarite tawaline ähwardus

„ma löön su maha"

on sadismi wäljaelamine fantaasias, tapmise ettekaarumine ja ühtlasi rahuldamine kujutelmas.

Sugutungi rahuldamine kaudselt

on samuti kultuurmaailmas laialt harrastataw naudingu worm. Nii on ürgse seksualsuse pinnal wõrsunud waimne ja rafineeritud erootika, mis olemuselt on kujutelm-seksualism. Sugutungi wõib lükkele puhuda piltide ja sõnadega ning samal teel ka rahuldada. Kristliku kiriku

jumalaarmastuse-ülemlaulud esildawad selle platoonilise seksualsuse religioosset wormi.

Wastawa ümbruse, jutluste ja rituaalide abil on mitmesuguste usujektide jumalateenistustel wallandatud seksualsus ning nimetatud mõistus niiwõrd, et koosolekud on lõppenud üldise armutalgusega. Paawst Aleksander VI Borgia rahuldas oma himurust, lastes unisto kallale joobnud sõdureid ja korraldas oma külaliste lõbustamiseks loomade paaritamisi.

Nagu kõik seksualsuse nähted ei leia jaatamist ühiskonna, kõlbluse, mõistuse poolt, nii leiab ka osa kujutelm-seksualsuse, erootika, näiteks hukkamõistu. Tuntuim kultuuriliselt ebaproduktiiwsemaist seksualseist nähteist ja seepärast ka kõlbluse poolt hukka mõistetud on prostitutsioon. Prostitutsioonil on ka kujutelmstaadium: — selle kujutelm-prostitutsiooni kultuuriliselt wiljatuimad ja kõlbliselt wäärtusetuimad kujud on kristliku jumalaarmastuse kõrwal nilbesisuline kirjandus ja pornograafilised pildid. Kuna seksualset energiat, libidot on wõimalik sublimeerida, s. t. muuta ja transformeerida ühiskondlikult kasulikuks kultuurilikeks töödeks, siis ei salli kõlblus ja riigiwõim

sugutungi wiljatuid ja ülearuseid wentiile,

ärareageerimise wiise nilbete piltide ja kirjanduse näol.

Religiooni läbi on osa sadismi ja seksualsuse nähteid maise politsei ja mõistuse kohtu eest päästetud. Ka osa pornograafiat on usu läbi pühaks muudetud ja legaliseeritud. Ilmaliku pornograafia kõrwal on olemas ka

püha pornograafia,

ehkki wiimast sellisena ei wõeta. Greeka jumala Priapose jõhkraid kujutisi ei sõanda tänapäew wiisakas autor oma raamatusse paigutada. Paljude India templite fassaadid ja sisemus on weel käesolewal sajandil ehitud paaride stseenidega, mis kujutawad

alasti mehi-naisi kõigis suguakti poosides.

Warasel keskajal olid paljudes kohtades ristiusu armastuse-jumala Jeesuse kujudest populaarseimad ja

wagade naiste poolt lugupeetawaimad

need kujud, mis kujutasid alasti Jeesust lahingolukorras suguliikmega. Wastawalt Euroopa üldisele kõlblusele ei saanud ka kirik armastuse lihalikumaid worme awalikult demonstreerida ja usklikud pidid leppima waid

jumalaema paljaste rindade

ja roosade nisanibudega wõi mõne perwersilt üleni karwase Mariaga. Pole wist asjeetide jaoks mõeldud ka poolalasti mees naiste kätel ja kas majawad asjeedid alasti ettedi ristil? Natuke rohkem on püha pornograafiat kristlikus kirjanduses.

Riik wõitleb ka sadismi jürgsete awaldusewiiside wastu, ühtlasi ka hilisemate awaldusewiiside wastu, kui need sõnestawad kõlbluse. Kultuuriühiskond, mõistus, kõblus tunnustawad lubatuks waid need seksualsuse ja sadismi nähted, mis laiema ühiskonna hüwanguks ja püsimiseks paratamatult tarwilikud on ja ühiskonna elu häiriwalt ei mõju. Nii on näiteks

tapmine lubatud

roimarite karistamiseks ja sõjas, ent ka nende sadismi worntide kootamiseks tehakse kaasajal pingutusi. Ka igasugune kujutelmsadism, mis awaldub sõimamises, ähwardamises, häsitamises, on tunnustatud karistusewäärseks. Siiski wõib nentida, et üldiselt

sadismile sallíwamalt suhtutakse

kui seksualsusele.

Kirik, kes alati on soodustanud nähteid, mis maiset wiletsust süwendawad ja maailma rohkem hädaoruks muudawad, ka sadismi on igal moel süwendanud, kuna wäljaspool kirikut wäljendunwat seksualsust kõigil ajul on halastamatult rünnanud. Tulemuseks on see, et Euroopas pole kujuteldaw awalikult demonstreeritaw suguakt, ent awalik tapmine alates härjawõitlusest kuni ketserite ning roimarite hukkamiseni on olnud pidulik sündmus.

Puhast sadismist on tingitud näiteks laste peksmine, nagu seda oli ihunuhtlus pärisorjuseajastul. Saksamaal on hitlerism, mis wõimule tõusis, häsitades masside sadismi siktiiwsete kitsikuse tekitajate wastu, ka koolidesse toonud tagasi ihunuhtluse.

Kooskõlas oma sadismi kasustawa taktikaga, toetab see liikumine (fashism) ka ristiusku kui sadismi eriwormi.

(Järgneb.)

Kolmapäewal, 12. aprillil.

Tallinn. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 wälismaili päewauudiseid. 18.15 heliplaate. 18.35 põllumajanduslikke teateid. 18.45 wälismaili päewauudiseid. 19 ülekanne Tartust. 19.30 loeng. 20 ülekanne Tartust. 20.05 kontsert. Juh. md. Ark. Krull.

Tartu. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 ülekanne Tallinnast. 19 Soome keele tund (R. Jarno). 19.30 ülekanne Tallinnast. 20 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Neljapäewal, 13. aprillil.

Tallinn. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 wälismaili päewauudiseid. 18.15 heliplaate. 18.45 kodumaili päewauudiseid. 19 ülekanne Tartust. 20.05 waimulik õhtu kolmainuliku kiriku puhul. 21.15 kontsert. Juh. md. Ark. Krull.

Tartu. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 ülekanne Tallinnast. 19 Inglise keele tund edasijõudnuile (mag. Silwet). 19.30 A Oinas: Talurahwa küsimus 18. sajandi 2. poolel. 20 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Reedel, 14. aprillil.

Tallinn. 9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Jutlustab õp. H. Kubu. 14 jumalateenistus. 15.45 reklaami ja heliplaate. 16 päewauudiseid. 16.15 heliplaate. 16.30 lastetund. 17 jumalateenistus Jaani kirikust. 18.30 kontsert heliplaatidelt. 19.30 lugemistund (esineb Albert Uksip). 20 ülekanne Tartust. 20.05 waimulik kontsert.

Tartu. 10 jumalateenistus Pauluse kirikust. 15.45 heliplaate ja reklaami. 16 ülekanne Tallinnast. 17 jumalateenistus Peetri kirikust. Jutlustab praost Kuusk. 18.30 ülekanne Tallinnast. 20 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Liha. Sealiha terwe sea wiisi 54 kuni 57, sealiha waikemüügil 60 kuni 75, soolatud sealiha 60—65, juretist 100—135, wasikaliha 28 kuni 30, lambaliha 50—60 s. kg.

Kanamunad 6—7 s. paar.

Piimasaadused. Koorewõi 95 kuni 105, lauawõi 110—115, kohupiim 25 kuni 30, hapukoor 80—85, juustud 50—150 s. kg., rõõsk piim 8—10 s. ltr.

Terawiljasaadused. Jeplijahu 23 kuni 28 s. kg., odrajahu 15 s. ltr., tangud 16—18 s. ltr., kruubid 18 kuni 20 s. ltr., herned 25—35 s. ltr., linnaked 28 s. kg.

Mesi 60 s. purgi täis, 150 s. kg.

Juur- ja aiawili. Kartulid 50 s. 20 ltr. mõõt, wärske peakapsas 7—10 s. kg., hapukapsas 6—8 s. ltr., kaalid 7—8 s. kg., peedid 10—12 s. kg., porgandid 10 s. kg., keedetud peedid 18 kuni 20 s. kg., porgandid 5 s. ltr., sibulad 25—28 s. ltr., kõrwits 15—18 s. kg., hapud kurgid 3—8 s. tükk.

Wärsked kurgid 60—100 s. tükk, salat 150—200 s. kg., rabarber 35 kuni 40 s. kimp, redised 10—12 s. kimp.

Kalad. Wärsked räimed 15—18, kilud 15, turskad 18—23, ahwenad 30—55, haugid 35—50, tindid 15 kuni 18, latikad 20—35, kohad 45 kuni 60, siiad 80, lõhed 130—140, angerjad 250, wimmad 35, kilsad 26—40 s. kg.

Õunad 25—60 s. ltr., sidrunid 12 kuni 13 s. tükk, apelsinid 30—40 s. tükk, jõhwikad 20—22 s. ltr.

Seened 10—75 s. ltr.

Lisarongid kewadpühadeks.

Kesköõl 13. wastu 14. aprilli.

Tallinn-Narwa nr. 5, minek Tallinnast kesköõl 13. wastu 14. aprilli kell 0.01, eraldi Walga rongist, otsewagunitega Narwa ja jõuab Tapale 3.00, Rakwerre 4.47, Sonda 5.41, Kohtla 6.33 ja Narwa 8.30.

15. aprillil.

Tallinn-Tartu nr. 913, minek Tallinnast kell 17.10, jõuab Tapale 18.55, Tamsallu 19.23, Jõgewale 20.22 ning Tartu 21.18.

Tallinn Sadam-Türi nr. 907, minek Tallinna Sadamast kell 15.00, Tallinna Wäikesest 15.23, jõuab Rapla 17.04, Lelle 17.44 ning Türile 18.36.

18. aprillil.

Tartu-Tallinn nr. 912, minek Tartust kell 14.25, Jõgewalt 15.25, Tamsalust 16.27, Tapalt 16.55 ning jõuab Tallinna 18.43.

Türi-Tallinna Sadam nr. 916, minek Türilt kell 14.45, Lellest 16.02, Raplast 16.47, Kohilast 17.34 ning jõuab Tallinna Wäike 18.40 ja Tallinna Sadam 19.03.

19. aprillil.

Tapa-Tallinn nr. 6, eraldi Tartu rongist nr. 4, minek Tapalt kell 3.06, Aegwiidust 3.52, jõuab Tallinna 6.00; selle rongiga saadetakse Tapalt Tallinna Narwast saabuw otsewagunite grupp.

Lelle-Tallinna Sadam nr. 4, eraldi Wiljandi rongist nr. 6, minek Lellest kell 3.20, Raplast 4.05, Kohilast 4.59, jõuab Tallinna Wäike 6.11 ja Tallinna Sadam 6.35; selle rongiga saadetakse Lellest Tallinna Pärnust saabuw otsewagunite grupp.

Reisijaid palutakse kasutada käsikumäärataiwaid lisaronge, milliseid peatuwad kõigis wahejaamades.

Tungi ärahoidmiseks rongides saawad kõik käigusolewad rongide koosseisud suurendatud wastawalt tarwidusele.

Pileti ostusabas seismise wältimiseks soowitatakse reisijaile wõimalikult kasutada piletite eelmüüki, milleks Tallinna jaama kassad on awatud igapäew alates kell 10 hommikul.

Tööliseteater.

Teisipäewal „Olen 26-aastane" teist korda.

Esietendusel sai see Ungari kirjaniku Istwan Mihali omapärane näidend Fritz Põldroosi huwitawal lawastusel suurima menu osaliseks. Wiimase wõimaluseni täiskiilutud saalitäis publikut jälgis ettekannet põnewa huwiga ja mitte ainult waatuste lõpul, waid ka mängu keskel puhkesid otse tormilised owatsioonid.

Et tükk enam enne pühi ettekandele ei tule ja pühadeaegsele etendusele suure tungi tõttu paljudel wäga raske „Tööliseteatri" etendustele pääseid omada, soowime neile, kellel wähegi wõimalik, tingimata kasutada tänast etendust.

Mängitakse esietenduse koosseisus. Külalistena kaastegewad Felix Moor ja Joh. Tõnison „Estooniast".

„Estoonia" teatri pühade-kawa.

Teisip., 12. apr. ainukordselt alandatud hindadega Saint-Saensi ooper **„Simson ja Delila"**.

Neljap., 13. apr. eelwiimast (30.) korda alandatud hindadega Kalmani opereti **„Kuradiratsur"**.

Reedel, 14. apr. laupäewal, 15. aprillil ja esimesel pühal etendusi ei ole.

Teisel pühal, 17. apr. kell 3 p. l. lõpulikult wiimast korda **„Kuradiratsur"**.

Teisel pühal, 17. apr. kell ½8 õhtul 3. korda Max Alsbergi ja Otto Hesse näidend **„Eeljuurdlus"**.

Kolmandal pühal, 18. apr. kell 12 päewal wiimased kordi (3.) alandatud hindadega lastenäidend **„Wäikesed kangelased"**.

Kolmandal pühal, 18. apr. kell 3 p. l. wiimased kordi K. Rudolfi komöödia **„Wäimehed"**.

Kolmandal pühal, 18. apr. kell ½8 õhtul wiimaseid kordi (23. korda) Benatzky opereti **„Walgehobu wõõrastemajas"**.

Kesknädalal, 19. aprillil 3. korda alandatud hindadega **„Eeljuurdlus"**.

Kino „Arsis"

jookseb praegu kaks põnewat filmi. **„Laps helifilmi ateljees"** on põnew kriminaalromaan ja kujutab filmidiiwa salapärast tapmist.

„Põletatud tiiwad" on ameerika parimaid rewüüfilme tuntud näitlejanna Collen Moore'ga peaosas. Haaraw sisu ja juurepäraline lawastus teewad selle filmi eriti nauditawaks.

Wastu elule...

on haruldase helifilmi nimi, mis praegu jookseb „Gloria-Palace'is". Film on wene keeles wõluwa muusikaga ja lauludega. See on hümn tööle, kujutades töörahwa elu ja olu oma rõõmude ja muredega Nõukogude Wenemaal.

Näitlejate mäng on loomutruu ja kaasakiskuw.

Lisaks film **„Hambaarsti juures"**, lõbus farss tuntud Szőke Szakall'iga.

E.S.T.P. II Tallinna ühingu usaldusmeeste koosolek

on teisipäewal, 11. aprillil kell 7 õht. Töölismuusika ühingu ruumes. Koosoleku päewakorras on rida tähtsaid küsimusi ja sellepärast palub ühingu juhatus kõiki usaldusmehi tingimata ilmuda koosolekule.

12. skp. kell ½8 õhtul on sotsialismi õpetuse õperingi järjekorraline koosolek ja 22. aprillil tawaline kõnekoosolek, kontserdiga ning omawahelise koosviibimisega.

Tallinna Töölisühispank areneb edukalt.

Möödunud aastal asutatud Tallinna Töölisühispank pidas esmaspäewal, 10. skp. oma nõukogu järjekorralise koosoleku. Juhatuse poolt ettekantud tegewuse aruandest selgus, et liikmeks on astunud rida tööliseorganisatsioone ja üldse liikmete arw kaswanud jõudsalt. Laene on wälja antud wekslite põhjal üle 1000 krooni. Pank on astunud Ühistegelise Liidu ja Rahwapanga liikmeks. Nõukogu koosolekul soowitati töölisorganisatsioonidele anda enda rahasummad T. Töölisühispanka hoiule ja toimetada oma rahalisi tehingud ühispanga kaudu.

Panga juhatuse esimeheks on A. Oinas ja nõukogu esimeheks A. Rei. Pank asub W. Pärnu mnt. nr. 31, II korral. Pank on operatsioonideks awatud esmaspäewiti ja neljapäewiti kella 7—8 õhtul.

„Terwis" nr. 3.

Sisuks muuseas: Dr. W. Sumberg: Terwishoiu nõuete rakendamisest koolis. Dr. K. A. Kilduffe: Weri ja tema haigused. Dr. W. Sumberg: Saad terwishoiu teenistusse! (2 pildiga). W. S.: Bangi haiguse juhust inimesel. Juuste eest hoolitsemine ja nende rawi. Praktilisi näpunäiteid.

Tehnilise töö ime.

Tawaliselt tarwitatawad laused — „karwapealt õige", „wahe üks juuksekarw" jne. — on tunnuseks, et juuksekarwa üldiselt peetakse peenemaks asjaks maailmas. Tõepoolest ongi juuksekarw, eriti naiste oma, ainult üks kuueteistkümnendik millimeetrit läbimõõdus. Järelikult tuleks asetada 160 juust kõrwuti, et saada ühe sentimeetri laiust juuksepaela. Kuid siiski ületab peenuse poolest hõõglampides tarwitataw traat kaugelt juuksekarwa.

Selle traadi läbimõõt pole enam kui üks-sajandik millimeetrit, seega on ta kuus korda inimese juuksest peenem. Imestustäratataw on seegi, et hõõglamp sarnase peene traadiga kannatab põrutamist näiteks autodes, rongides jne. ning peab wastu elektri woolule umbes 1000 tundi, enne kui kustub.

1.000 meetrit (üks kilomeeter) sellast traati kaalub ainult pooleist grammi, olgugi et metall, millest hõõglambi traat walmistatakse on kullaga ühe raskune. Juba see wõrdlus selgitab, kui peen on see traat.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Fr. W. Foerster: Oska elada! Saksa keelest tõlkinud A. Selge. Noor-Eesti kirjastus. 134 lhk. Hind 2 kr. 40 s.

Tuntud saksa kaswatusteadlase Fr. W. Foersteri laialdasema kuulsuse omandanud töödest ilmus „Elujuht" eestikeelses tõlkes juba aastate eest ja nüüd on müügilt lõppenud, kuna „Oska elada!" (algkeeles „Lebenskunde") ilmub alles nüüd.

„Oska elada!" on wälja kaswanud tegelikust koolitööst ja haarab peamiselt neid alasid, mis on ühenduses laste kaswatamisega kodus ja koolis.

Selle raamatu iga rida räägib sügawast elu ja inimhinge tundmisest. Foerster lähtub oma teoses meid ümbritsewast elust, argipäewa töömudest ja kurbusest, lugematuist näilikist pisiasjust, mis kogusummas ometi annawad elule suuna.

See pole raamat üksi noorsoole, waid ka täiskaswanuile, eriti lastewanematele.

X. Karilas: Wallutajaid, leiutajaid, awastajaid. Soome keelest tõlkinud M. Lepik. Noor-Eesti kirjastus. 136 lhk. Hind 3 kr. 20 s.

See tuntud Soome noorsookirjaniku teos tutwustab meie noori lugejaid kõige pealt sarnaste suuri rahwahulki ja nende saatusi juhtiwate wallutajatega nagu Aleksander Suur, Hannibal, Julius Caesar, Peeter Suur ja Napoleon.

See huwitaw ja põnewalt kirjutatud paljude piltide ja kaardidega warustatud raamat peaks meie noorsoo hulgas leidma sama elawat wastuwõttu nagu oma kodumaalgi, kus ta on leiwinenud mitmes trükis ja mitmes tuhandes eksemplaris.

Eestis 3942 aurukatelt.

Eestis allus 1932. a. järelwalwele 3942 katelt, 345 aurumahutit, 377 tõsteabinõud ja 3957 elektriaggregaati. Järelewaatusi teostas tehniline järelwalwe selts katelde juures 3020, aurumahutite juures 409 tõsteabinõude juures 219 ja elektriaggregaatide juures 1853. Õnnetuid juhtumeid oli 2. Ühe aurukatla juures, ehitatud firma G. Peetsi poolt, tuli lahti weetoru ja wäljatulew auru- ja weesegu põletas kergelt meieri abilise, kes warsti paranes. Teine õnnetu juhtum oli piiritusewabriku hentsiga, kus wiimase kaan murdus poolelt aurusurwe all umb. 2 at. Wäljapääsenud aur paiskas ainult mõned kiwid hoone katuselt, kuna inimestega mingisuguseid wigastusi ei olnud.

Lugege „Rahwa Sõna!"

Wastutaw toimetaja J. [illegible]. Wäljaandja Kirjast. „Rahwa Sõna". Kirjast. o.-ü. „Täht" trükk. Tallinn.

Tellige odavamat ja huvitavamat nädallehte „Rahva Sõna"

Tellimisi võtavad vastu postkontorid ja oma tellimiste vastuvõtjad.

EESTI PANGA

Aktiva — nädala-aruanne 31. märtsil 1933. a. — Passiva

Aktiva			
1. Kattevara:			
kuldrahas ja kangides		Kr.	17 841.556.33
välisraha		"	2.238.409.72
2. Vahetusraha		"	1.933.768.42
3. Sisevekslid:			
kaubavekslid	7.017.299.05		
põllumajandusl.	1.571.444.69		
metsatööstusl.	8.060.54		8.596.804.56
4. Laenud:			
valitsusele		"	4.100.000.—
teistele *)		"	8.884.378.02
5. Kinnis- ja vallasvara		"	2.077.414.81
6. Muud aktivad		"	8 573.712.64
		Kr.	54.251.044 50

Passiva			
1. Põhikapital		Kr.	5.000.000.—
2. Tagavarakapital		"	1.958.847.27
3. Jooksvad kohustused:			
a) pangatähed liikvel		"	31.087.858.—
b) jooksvad arved:			
valitsuse	3 590.944 13		
pankade	7 237 474 72		
teised	3.128.098—	"	13.956.516.85
4. Muud passivad		"	2.247.822.38
		Kr.	54 251.044 50

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 44,58%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 3.743.478.43.

Juhatus.

TALLINNA

TÖÖLISÜHISPANK

asuk. V. Pärnu m. 31.

Annab laene ja võtab raha hoiule.

Avatud esmasp. ja neljapäiviti kella 7 — 8 õhtul.

JUHATUS.

Palutakse välja lõigata ja alal hoida!

„Kalma" saun

Vana Kalamaja 9-a, telef. 440-71.
Omnibuseliin Soo—Jakobsoni.

Saun on avatud enne ja peale lihavõtte pühi:

11. ja 12. apr. kl. 11 hom. kuni 11 õ.
13. „ 15. „ „ 10 „ „ 11 „
21. „ 22. „ „ 11 „ „ 11 „

Estonia teater

Teisipäeval, 11. aprillil kell ½8 õhtul

EDVARD STIRLINGI

Inglise teatri

„THE ENGLISH PLAYERS"

teiseks ja viimaseks võõruseetenduseks

„MUSICAL CHAIRS"

Ronald Mackenzie näidend 3 vaatuses.

Harilikud hinnad.

—

Kesknädalal, 12. aprillil kell ½8 õhtul

Ainukordselt alandatud hindadega

4. korda

Simson ja Delila

Saint-Saënsi ooper 3 vaat. 5 pildis.

Pääsetähed: Kr. 1.75—10 s.

TEATER

Draamastuudio teatri

ringreis

Repertuaaris: Aleksander Afinogenovi

Hundi rada

draama 4 vaatuses.

T., 11. apr. Kundas
K., 12. apr. Kabalas
N., 13. apr. Sondas
R., 14. apr. Kohtla-Järvel
P., 16. apr. Konjus
E., 17. apr. Mäetagusel
T., 18. apr. Erra-Liival
K., 19. apr. Narvas
N., 20. apr. Jõhvis
R., 21. apr. Rakveres
L., 22. apr. Kadrinas
P., 23 Amblas

Etenduste algus k. 8,30 õht.

TÖÖLISTEAATER

Teisipäeval, 11. aprillil

2. korda

„Olen 26 aastane"

Istvan Mihali näidend elust ja teatrist 8 pildis, vahemängudega.

Algus kell 8 õhtul.

Pääsmed 20—90 sendini.
Kassa avatud 3 tundi enne etenduse algust.

Rutake soodustustalongide kasutamisega! Kaotavad varsti maksvuse.

Jõgeveste, Parvel

võtab „Rahva Sõna" tellimisi vastu

Aug. Anier

„RAHVA SÕNA" tellimuste vastuvõtjad

Võrumaal

R. Abel — Kanepi raamatukaupl.
E. Hiir — Kanepi, pk. 17.
K. Hommik — Antsla.
E. Ilves — Tsooru.
K. Kisand — Võru, Kasarmu t. 1.
F. Kõva — Võru Linnaval.
E. Küppar — Vana-Saluse, 6 kl. algk.
A. Leib — Kanepi, pk. 2.
J. Lepik — Peri.
K. Malbus — Antsla, Veski t. 25.
O. Peld — Lepassaare.
E. Pepson — Moisekatsi.
E. Purru — Kanepi.
S. Saar — Antsla.
J. Semm — Võru, raamatukaupl.
E. Siim — Rebase jaam.
S. Songi — Võru, raamatukaupl.
O. Tasso — Antsla alevival.
K. Tiisler — Valtina.
P. Tirro — Võru, Liiva tn. 7-a.

L. H. Dessberry romaan

Elektritooli varjus

Hind 50 senti.

Nimetatud romaan on kirjaniku parimaid teoseid. Algusest lõpuni köidab lugejaid oma põneva ja huvitava sisuga.

Müügil raamatukauplustes, raudtee raamatukappides ja ajalehekioskides.

Pealadu: K.-ü. „Rahva Sõna"
Tallinn, V. Pärnu mnt. 31.